

Komunitator

➤ 27. festival
idrijske čipke

➤ Pol tisočletja
od odkritja
cinabaritne
rude

➤ Nov vrtec in
Varstveno -
delovni center
v Idriji

➤ Krokodil
v jezeru
kanomeljskih
klavž

» **Zaupajte vašim prijateljem,
da bodo prijatelji zaupali nam.«**

V dobri družbi je vedno dovolj prostora za
sveže obraze. **Povabite** jih v svojo banko
in **priporočite** storitve, ki jim zaupate.
Splačalo se vam bo.

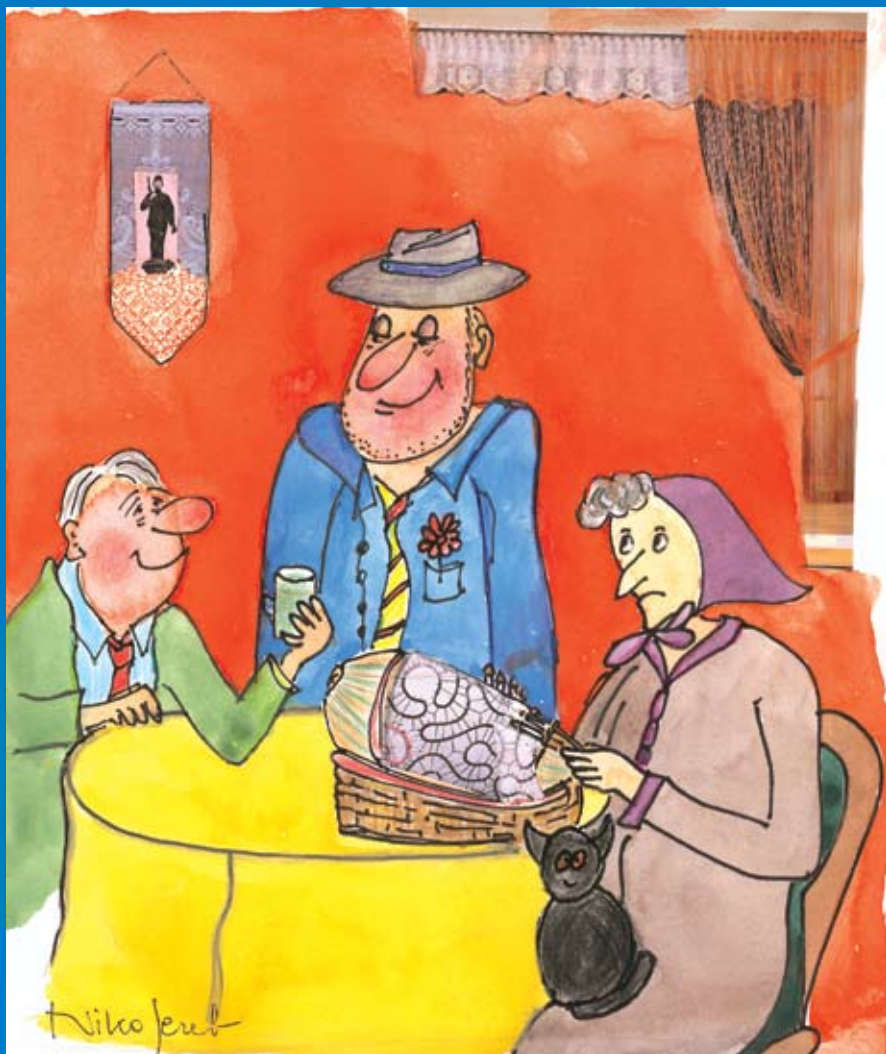
Akcija traja do 12. julija.

Če pripeljete svoje
prijatelje, vas nagradimo.
Paket zvestobe
za vas in
Paket dobrodošlice
za vaše prijatelje.

BREZPLAČNA ŠTEVILKA
 080 17 50
www.nkbm.si

 Nova KBM

Knapauski praznik

»Hane pa ti povej kuga je blu prej. Knapaušna al kliklejne?!«

»Par vama je videt, de je blu taparu geruš!«

Komunitator

Izdaja: FMR - MEDIA založništvo, publikacije in promocija d.o.o. • **Direktor:** Vojko Božič • **Glavna in odgovorna urednica:** Polona Šemrl • **Uredništvo:** Arkova 43, 5280 Idrija, E-mail: polona.semrl@fmr.si, fmr-media@fmr.si, tel: (05) 37 50 599, fax: (05) 37 50 367, 051 689 204 • **Sodelavci:** Marija Benčina, Sandra Grahelj, Špela Hvalec, Niko Jereb, Janez Kavčič, Silvo Kovač, Marija Lapanja, Mateja Petrič, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Marija Trušnovec, Domen Uršič, Gašper Uršič, Maja Vojska • **Fotografije:** Špela Hvalec, arhiv Nika Jereba, Staš Kleindienst, Ivan Laharnar, Silvo Kovač, Bruno Rupnik, Danilo Sedej, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Gorazd Šemrov, Domen Uršič, Gašper Uršič, Anja Vencelj, Maja Vojska, Aleksander Žagar • **Oblikovna zasnova:** KULT, Oblikovalski studio, Simon Kajtna, s. p. • **Jezikovni pregled:** Vlada Eržen • **Tajnica uredništva:** Zdenka Čibej • **Naklada:** 8000 izvodov • **Naročnina:** časopis je brezplačen • **Priprava in tisk:** Pagis d. o. o. Idrija • **Distribucija:** Pošta Slovenije • Časopis si lahko ogledate na spletni strani: www.fmr.si • **Naslovnica:** Topilnica
Copyright© FMR – MEDIA. Fotografije in vsebina časopisa so zaščiteni z avtorskimi pravicami. Nobenega dela časopisa ni dovoljeno razmnoževati, niti kako drugače kopirati, navedbe iz njega pa je mogoče uporabiti le po predhodnem pisnem dovoljenju izdajatelja.

Vsebina

- **4 Festival idrijske čipke**
S prireditvami prepletli tradicijo s sedanjostjo in sodobno s starim
- **8 Obletnica**
Informacijsko – raziskovalni center za živo srebro bo nadaljevanje petstoletne tradicije proizvodnje te edine tekoče kovine
- **9 Otvoritve**
Nov vrtec v Arkovi odprt za živ žav otrok
Varstveno - delovni center za vse odrasle z motnjami v duševnem razvoju s Cerkljanskega in Idrijskega
- **14 Naši ambasadorji**
Ivan Lapajne je v svoji knjigi Naprej iskal odgovore na nekatera ključna vprašanja novejše zgodovine, sodobnosti in prihodnosti
- **18 Gospodarstvo**
V Kolektorju Magmi so uvedli proizvodnjo plastmagnetov
Lastniki Kolektorja bodo tudi letos prejeli dividende
- **55 Saj bi bilo lahko tudi res**
Krokodil v jezeru kanomeljskih klavž

Foto: Gorazd Šemrov

27. festival idrijske čipke

Polona Šemrl

Ko se je noč spustila na nebo, je mestni park oživel. Od njegove prenove v njem verjetno še ni bilo tako živo. In prav sprememba osrednjega prizorišča otvoritvene slovesnosti je bila ena od novosti letošnjega 27. festivala idrijske čipke. Posvečena je bila petstoletnici odkritja

dodatnega odra. Zlitje dramskega dogajanja in arhitektonskih elementov, ki so že v osnovi idrijski arhetipi (vse od fontane, ki jo lahko imamo za škafarjev živosrebrni studenec, križ sv. Barbare, stebrišče zadaj, ki nas spominja na pocimpran rov, rudarsko obarvani partizanski spomenik in

bogatih plasti cinabaritne rude in novim dejavnosti Rudnika živega srebra Idrija, zato ne preseneča, da je režiserka prireditve, domačinka **Ana Kržišnik**, celotno slovesnost postavila tako rekoč v naročje svete Barbare, čašcene rudarske zavetnice. »Minimalistično zasnovan park pod Mestnim trgom nudi fascinantno naravno scenografijo, ki ne zahteva nobenega

sam posvečeni prostor nekdanje cerkve z gradom v ozadju), močno prispeva k prezentaciji teme letošnjega otvoritvenega dogodka,« je pred začetkom festivala povedala Kržišnikova.

Festival idrijske čipke ima kar nekaj prijateljev, ki mu iz leta v leto stojijo ob strani. Najzvestejši med njimi je gotovo koncertni Kolektor, ki se mu je letos pri generalnem

pokroviteljstvu festivala pridružila še FMR.

Letošnji Festival idrijske čipke je postregel s pisano paletto dogodkov, s katerimi so snovalci programa želeli preplesti tradicijo s sedanjostjo, moderno s starim. Že prvi festivalski dan smo tako lahko prvič v živo občudovali čevlje z idrijsko čipko, ki jih je ob izredni pomoči domačih klekljarič izdelala priznana slovenska oblikovalka čevljev **Alja Novak**. Oblikovalki se je ideja za čevlje porodila, ko je z zaposlenimi na idrijski Čipkarski šoli ugotavljala, kako bi čipka, ki je nežna in krhka, delovala z usnjem, ki varuje naša stopala pred udarci. Ugotovila je, da se izvrstno dopolnjujeta, in se lotila dela. Dokler čevlji niso bili povsem gotovi, si ne ona ne **Maja Svetlik**, ki je narisala vzorce in nekaj čipk tudi sklekljala, nista predstavljal, kako točno bodo izgledali. Bili sta prijetno presenečeni.

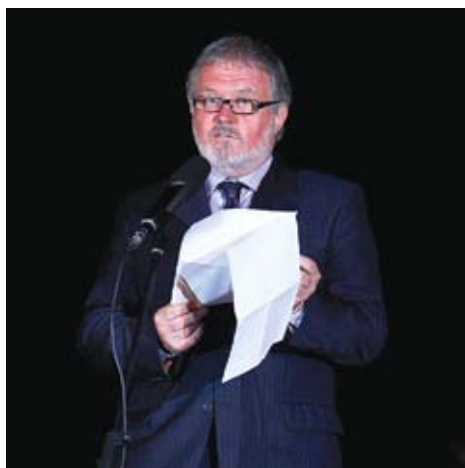

»Bogata ruda ni bila dovolj za uspeh in razvoj, potrebni so bili ljudje, ki so odkritje cinabaritne rude znali izkoristiti. Pomemben je bil prav vsak posamezen rudar, ki se je dan za dnem spuščal v jamo, da bi iz nje črpal zaklad, ki pa ga temno podzemlje ni dalo zlahka. Vendar je idrijski človek preživel, obstal je in razvijal to okolje ter z znanjem in iznajdljivostjo izboljševal življenjske pogoje. Pa še nekdo je tkal niti našega razvoja. Morda bolj neopazno, a zato nič manj pomembno. To so bile idrijske žene, ki so možem pomagale premagati vsakodnevne napore. Tankočutna ženska duša je znala začutiti, da mora težkemu delu v naročju zemlje dati nekaj, kar bo njegovo popolno nasprotje – tako se je rodila čipka.«

Župan Občine Idrija Bojan Sever

»Tako kot so znanje, trud in potrpljenje potrebni za nastanek čipke, tako je vse to potrebno za sodobno uveljavljanje v svetu, kjer danes delamo in živimo. Idrija ni le rudarsko mesto in evropski center čipkarske umetnosti, je tudi odločilen steber slovenskega gospodarstva. Koncern Kolektor največ pozornosti posveča prav lokalnemu okolju, v katerem smo se rodili in ustvarili ta znanja. Prav znanja, ki jih imamo, so plod marljivega dela vseh naših prednikov, izhajajo iz rudarske tradicije, nosijo v sebi toplino idrijske čipke in postajajo izziv 3. tisočletja.«

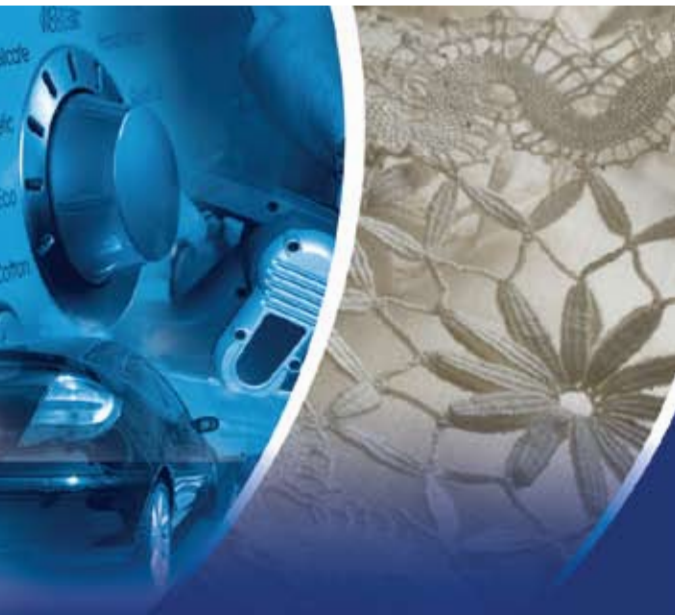
Predsednik koncerna Kolektor Stojan Petrič

»Vesel sem, da festival po tolikih letih ni postal nek avtomatizem, ampak se razvija, dobiva nove vsebine, poudarke, se povezuje z lokalnim gospodarstvom. To je glavni obet, da bo festival živel naprej in da bo vedno zanimiv za vsakega, najprej za domačine in šele potem za vse ostale. Zelo sem vesel, da idrijske čipke ne pojmujejo več samo kot prt, ampak je postala sinteza bogatega znanja. Imamo opravka z vrhunsko ustvarjalnostjo, ki ni samo poudarjanje zgodovinskega spomina, ampak iskanje ustvarjalnih poti. Vesel sem, da vedno več mladih oblikovalcev posega po idrijski čipki in jo poskuša aplicirati v različne izdelke. Na ta način se čipki dvigata cena in pomen.«

Častni pokrovitelj festivala prof. dr. Janez Bogataj

*Izhajamo iz bogate
tradicije, jo spoštujemo
in podpiramo, na njej
gradimo in ustvarjamo
bodočnost.*

KOLEKTOR

FMR

Drugi festivalski dan pa so se v Mednarodnem centru idrijske čipke zbrali vsi tisti, ki jih zanima identiteta idrijske čipke in njene aplikativne možnosti. To je bila namreč tema simpozija, ki ga je v

okviru Festivala idrijske čipke pripravila domačinka **Tina Koder**. Mlada oblikovalka je s profesorjema **Marijo Jenko** in **Janezom Suhadolcem** ugotavljala, kako povezati sodobno oblikovanje z dediščino idrijske čipke. Namen simpozija je bil predvsem oblikovalcem predstaviti čipko, jim jo približati, da bi jo pri svojem oblikovanju morda kdaj vzeli tudi za predmet oblikovanja. Čipka sicer prodira na področje grafičnega oblikovanja, vendar počasneje, kot bi si želeli. Je namreč tako specifična, da bi bilo sodelovanje oblikovalcev s poznavalci idrijske čipke prej nujno kot zaželeno. Pomembno vlogo pri tem bi po mnenju Kodrove odigral Mednarodni center idrijske čipke, ki naj bi povezal ustvarjalce, jim nudil informacije

in strokovno pomoč.

27. Festival idrijske čipke se je zaključil s tekmovanjem v klekljanju za priznanje Ivanke Ferjančič, ki se ga je letos udeležilo rekordno število ljubiteljev te ročne obrti.

Rudnik je praznoval

je v prvi vrsti informacijski, saj imamo po mnenju Cigaleta v Sloveniji raziskovalnih centrov že dovolj. Trenutno center deluje na sedežu Rudnika živega srebra, v prihodnosti pa naj bi ga preselili na območje nekdanje topilnice, kjer naj bi del separacije preuredili v muzejski prikaz pridobivanja živega srebra, drugi del pa namenili za potrebe Informacijsko-raziskovalnega centra.

21. junij je bil dan, ko smo praznovali konec enega zgodovinskega obdobja rudnika in začeli novo poglavje v njegovi zgodovini. Skoraj 500 let je bil rudnik gonilna sila razvoja v občini. Čeprav so ga nadomestili drugi, si želijo, da bi poleg spomina ohranil jedro znanja, ki ga ima. To pa je tudi vloga in poslanstvo Informacijsko-raziskovalnega centra za živo srebro.

Sobota je bila predvsem rezervirana za praznovanje petstoletnice odkritja bogate žile cinabaritne rude. Letošnje leto pomeni posebno poglavje v zgodovini Rudnika živega srebra Idrija. Pa ne samo zaradi častitljive obletnice, pač pa, ker bodo do konca leta rudnik dokončno zaprli, že v času festivala, natančneje dan pred občinskim praznikom, pa so svečano odprli Informacijsko-raziskovalni center za živo srebro. Direktor Rudnika živega srebra Idrija **mag. Marko Cigale** pravi, da bo primarna naloga Informacijsko-raziskovalnega centra za živo srebro zbrati vse obstoječe študije in raziskave o živem srebru in njegovih posledicah in o tem obvestiti javnost. Z zbiranjem že narejenih raziskav bi dobili jasnejšo sliko, kaj je bilo o živem srebru že raziskanega, kaj je še potrebno raziskati. Informacijsko-raziskovalni center

Glasniki 500-letnice odkritja cinabarita

Niko Jereb

Praznujemo 500-letnico najpomembnejšega dogodka za Idrijo. Na dan 22. junija leta 1508 so na mestu, kjer je sedaj trg sv. Ahacija, odkrili obsežne plasti izredno bogate živosrebrove rude cinabarita. Ta dan, ki je sedaj tudi praznik Občine Idrija, je rudnik in kraj ponovno obudil v polno življenje. Pred tem je vse kazalo, da bo vsega konec, saj so bile znane zaloge rude povsem izčrpane, prebivalci pa so se odseljevali.

Visok jubilej tega srečnega odkritja je na predlog Filatelističnega društva Idrija znanovan na državni ravni. Pošta Slovenije d. o. o. je izdala razglednično dopisnico. Tovrstne poštne celine redko pridejo na program. Naša dopisnica je slikovno bogata s poudarjeno sporočilno noto. Na razglednični strani prikazuje rudarja iz 16. stoletja, kako koplje v cinabaritno rudno žilo.

Grafika je iz knjige De Re Metallica znamenitega naravoslovca, Georgiusa Agricole (1494-1555), ki je opisal tudi idrijski rudnik. Naslovna stran dopisnice ima natisnjeno znamko vrednosti A (0,23 EUR). Na pošti je bil v uporabi žig »prvi dan«, v katerem je izrisan star način žganja rude v glinenih vrčih. Slovesna predstavitev dopisnice je bila v pristnem okolju žlahtne idrijske rudarske dediščine, v prizivnici Antonijevega rova (v Šelštvi). Pripravila sta ga Rudnik živega srebra Idrija in Filatelistično društvo Idrija. Spominske znamke in dopisnice so kot glasniki 500-letnice odkritja bogate živosrebrove rude v Idriji odpotovale na vse celine sveta, tudi na Antarktiko, na južni tečaj, kamor bodo prispele šele decembra letos. Občina Idrija je praznik počastila še z izdajo

osebnih poštних znamk. Na njih je simbolično upodobljeno 500-letno rudarjenje in izstopajoča občinska stavba, kot simbol bodočega razvoja Idrije. Vrhunec praznovanja jubileja na dan 21. junija pa obeležuje v rudarstvo in čipkarstvo naravnana filatelistična razstava v Magazinu ter priložnostni »jamski« poštni žig.

Nov vrtec pripravljen na otroški živ žav

Marija Benčina

V prazničnem juniju smo si ogledali premiero filma zGodba iz Idrije, ki pripoveduje o naši plehmuski, najstarejši tovrstni zasedbi v Evropi, ki se je kot ena od rudniških zapuščin ohranila vse do danes. Vedno znova pomlajena nas razveseljuje in navdaja s ponosom, da jo imamo.

ne bi opozarjal, naj se preverja razpise, in ni bilo srečanj s politiki, da ne bi iskal možnosti. S pritiskom na spoštovanje določil zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji, po katerem mora država poskrbeti za odpravo le-teh, se je v ta prizadevanja vključil tudi poslanec **Samo Bevk** in dosegel, da sta

Pojavil se je razpis Norveškega finančnega mehanizma, v katerega resda nismo preveč verjeli, a ker je župan Damjan Krapš trmasto vztrajal, da je treba poskusiti, smo začeli sprva bolj plaho tipati za informacijami, nato pa vse bolj pogumno pripravljati potrebno dokumentacijo za kandidiranje na razpis in projekte za objekt. Da je sreča na strani pogumnih, se je tokrat resnično dokazalo, saj je bil to naš prvi tovrstni poskus, kar pomeni, da smo pogum imeli, učili pa smo se sproti. Tudi za državni aparat tovrstni razpisi niso bili rutina in zato smo bili še toliko bolj veseli, ko nas je novica, da nam dobro kaže, po mobitelu dosegla v Čedadu, kamor se je občinska uprava odpravila na strokovno ekskurzijo. Krapšu jo je sporočil okoljski minister **Janez Podobnik** naravnost iz Bruslja in bil skupaj z nami vesel obetajočega se uspeha, saj je temu projektu tudi sam vseskozi dajal svojo podporo. Kot zdravnik sam najbolje ve, kaj otrokom pomeni zdravo okolje.

Ko je bila novica uradno potrjena in denar tudi pisno obljubljen, pa ni bilo časa počivati na lovorikah, temveč smo se takoj lotili javnega naročila za izbiro izvajalca del, ki smo ga brez pritožb uspešno zaključili. Izbrani izvajalec, gradbeno podjetje Zidgrad, zasluži vso pohvalo, saj se je držal planiranih rokov kljub nepredvidenim zapletom, ki so pri gradnji nastali. Poleg žgalniških odpadkov so bile namreč izkopane tudi človeške kosti, saj je bilo na tem

Tako kot na godbo smo lahko ponosni še na marsikatero rudniško dediščino, žal pa je rudarjenje za sabo pustilo tudi manj prijetne stvari. To neprijazno ter zdravju in okolju škodljivo zapuščino smo poimenovali stara bremena rudarjenja in eno takih bremen so žgalniški odpadki, na katerih je zgrajeno kar nekaj objektov v mestu in so zato zaradi sevanja radona neprimerni za uporabo.

Tudi nekdanja zgradba idrijskega vrtca v Arkovi ulici je nosila tako staro breme in kar nekaj let so inšpektorji opozarjali na nujnost sanacije. Občinske oblasti so jim sicer dale prav, želele so stanje izboljšati, a kaj ko je bila proračunska vreča vedno premajhna za tako velik finančni zalogaj.

Pa se nam je zgodila Evropa, od koder so začeli v Slovenijo spuščati cekine, problem je bil le, da na to nismo bili pripravljeni in smo se kar malce nejeverno spraševali, če je to res mogoče. V Idriji je prav v času prvih napovedi evropskih sredstev županoval **Damjan Krapš**, katerega kraška, po materi podedovana trma ni odnehala, ko se je odločil, da nekaj tega denarja mora priti tudi v našo kotlino. Ni bilo sestanka, na katerem

nekaj sredstev obljubili Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za šolstvo in šport.

Pa se je le zjasnilo tja proti severu, kot da bi napovedovalo vetrove prihajajočih volitev.

prostoru некоč pokopališče, ki pa naj bi bilo po danih zagotovilih v celoti preseljeno na novo lokacijo. Očitno pa temu le ni bilo tako in z ustrezno pieteto je bilo poskrbljeno še za te poslednje ostanke naših prednikov.

finance in tako presejana bodo šla v presojo Evropske komisije, ki bo dala končni blagoslov za odprtje norveške pipice. Da bomo norveške evre šteli v Idriji, ima poleg že navedenih zasluge tudi Služba Vlade RS za evropske zadeve, zlasti **dr. Rado Genorio**,

Dela so bila torej končana po planu in tako bo cilj, da se v teh prostorih začne izvajati program vrtca v šolskem letu 2008/09, lahko izpolnjen. Dosežen pa je tudi drug še pomembnejši cilj, saj so meritve radona pokazale, da so izmerjene mesečne vrednosti sevanja le med 37 in 46 Bq/m³. To je bistveno nižje od zahtev Norveškega finančnega mehanizma, ki je kot pogoj za dodelitev sredstev postavil zgornjo mejo 100Bq/m³, čeprav slovenska zakonodaja dopušča še precej več, do 400 Bq/m³.

Tako sedaj na stari lokaciji stoji nov vrtec, oblikovan po zamisli arhitektov **Barbare** in **Boža Rot**, ki tokrat nista prvič projektirala za Idrijo. Da pa so bila dela opravljena tako, kot se šika, je poleg izvajalca, ki se je izjemno potrudil, natančno skrbel tudi nadzornik gradbenih del **Bojan Leben** iz Liz inženiringa. Seveda pa tudi za župana in občinsko upravo delo ni bilo končano, ko so se nasmehnila sredstva in je bil izbran izvajalec. Župan se je medtem sicer zamenjal in po občinski stavbi namesto kraške burje zdaj piha severni veter, ki bo menda ja dovolj močan, da bodo evri iz Norveške tudi dejansko našli pot do Idrije. Da se bo to zgodilo, so namreč potrebna številna natančna, da ne rečemo prav dlakocep-ska poročila, za katere skozi ves postopek vestno skrbi **Maja Majnik**, ki se je skupaj z županom tudi vseskozi trudila za sprotne reševanje nepredvidenih zapletov in kar se da nemoten potek aktivnosti. Poročila, v katerih mora biti vse prikazano do centa natančno in še tako minimalno odstopanje od plana vsestransko utemeljeno, se trenutno nahajajo na sitih našega Ministrstva za

ki je izkazal resnično veliko mero naklonjenosti Idriji in idrijskim malčkom, zlasti s pomočjo in spodbudo pri samem začetku projekta. Gradnja vrtca je tako pritegnila k sodelovanju mnoge različne ljudi in institucije znotraj države, deležna je bila podpore sedanje Vlade, stkane pa so bile tudi vezi med nami in Norveško, za katere upamo, da se bodo ohranile tudi v bodoče.

Rezultat vsega tega sodelovanja je nova stavba vrtca v Arkovi ulici. Funkcionalna in lepa je, morda bi nekateri želeli le malce bolj žive barve na fasadi. Toda vsake oči imajo svojega malarja in če že barve zunaj niso atraktivne, je pa zato toliko bolj živahna notranja podoba vrtca. Tople barve pozdravijo obiskovalca in oprema, ki jo je dobavilo podjetje Učilna, kar vabi otroke, da bi posedli na pisanih malih kavčih in foteljčkih ter kuhali kosilo v kuhinjah, izdelanih po njihovih merah. Že sam prihod v objekt, v velik skupni prostor, ki mu bogato svetlobo daje steklena kupola, daje slutiti, da to ne bo vrtec, v katerem bi se otroci ob prihodu jokali, držali mame za krilo – no, danes se jih držijo bolj za hlače, in silili nazaj domov. To bo zagotovo vrtec, v katerega bodo malčki radi prihajali in se tu lepo imeli. Na razpolago jim bo 6 igralnic, 4 za skupine otrok starosti 3 do 6 let in dve za tiste najmlajše, od 1. do 3. leta starosti. Ti dve imata izhod na ograjeno vrtno teraso, tako kot so iz igralnic za večje otroke izhodi na dvorišče. Tudi svežega zraka torej otrokom ne bo manjkalo in da bi na njem čim bolj nemoteno uživali, je na dvorišču celo posebna lopa s straniščem, da bo naravnim potrebam čim hitreje lahko zadoščeno. Seveda so stranišča tudi v

objektu, nekatera bolj intimna, kljub nizkim školjkam in umivalnikom čisto podobna tistim za odrasle, druga pa dopuščajo pregled vzgojiteljicam in varuškam iz ptičje perspektive, saj najmlajši pač rabijo tudi pri posvečenih opravilih še malce kontrole. Za te male navihančke so pripravljene tudi lične previjalne mizice, ki že komaj čakajo prve brcajoče obiskovalce.

Da mali želodčki ne bodo lačni, bodo poskrbele pridne kuharice v sodobno opremljeni kuhinji, ki se prav tako nahaja v novi stavbi, v prvem nadstropju pa so pisarne za ravnateljico in administrativno osebje, ki bo skupaj s hišnikom in čistilkami zagotavljalo, da bo poslovanje vrtca nemoteno potekalo in bodo prostori vedno čisti in urejeni.

Stavba in njena oprema sicer zagotavljata zdravo in prijazno okolje našim najmlajšim, da bodo tu našli tudi toplino in razumevanje, da se bodo naučili kar največ, pa bodo poskrbele vzgojiteljice in varuške, ki so jim otroci zaupani. Brez njihove ljubezni do otrok, posluha za potrebe, želje in stiske malih src, ki jih nemalokrat lahko preberejo le v otroških očeh, še tako lepi prostori ne koristijo dosti. Da idrijske vzgojiteljice in varuške to ljubezen premorejo in da dušo prostorom znajo dati ter svoje delo opravljajo dobro, so že dokazale, saj se nekateri otroci skupaj s svojimi starši z njimi še vedno radi srečujejo, pa čeprav so že skoraj odrasli in gulijo gimnazijske klopi. Čeprav so delale v prostorih, kjer je bilo njihovo zdravje ogroženo morda še bolj kot zdravje otrok, saj so v te prostore hodile mnogo več let kot njihovih varovanci, so jim dale vse, kar je bilo v njihovih močeh. Stiki, ki se ohranjajo, in spomini, ki ne zbledijo, dokazujejo, da je temu res tako.

Da bo tako še naprej, lahko ob še boljših pogojih dela, ki jih nudijo novi prostori, upravičeno verjamemo. Septembra bo sedaj tiho stavbo napolnil otroški živ žav in vsako leto bodo vanjo prihajale nove generacije idrijskih punčk in fantkov, tako kot vedno znova prihajajo dekleta in fantje, ki iz njih zrastejo, v idrijsko godbo, s katero smo začeli našo zgodbo. Da se bo ta zgodba nadaljevala in bo v njej vedno dovolj nastopajočih, pa bodo ti vrtovčki že znali poskrbeti, ko bo prišel njihov čas in se ne bodo za roke držali le zato, da se ne bi izgubili ali da bi varno prečkali cesto.

ENZ⁰⁹

NALOŽBENO ZAVAROVANJE Z JAMSTVOM GLAVNICE TRIGLAV GARANT 150

arnoldvuga+

www.triglav.si

ENKRATNO VPLAČILO
SAMO DO
30. 6. 2008

GARANCIJA IN POL!

Enkratno naložbeno zavarovanje s 150-odstotnim jamstvom glavnice pomeni, da se bo vaš vložek v 12 letih zagotovo vsaj za polovico povečal! Lahko pa tudi za več, če bodo to omogočali svetovni trendi. Zakaj?

Ker vključuje indeks Millenium, ki slovi po pametni razpršitvi naložb in dinamičnemu odzivanju na svetovna dogajanja. Zato ste lahko mirni tudi v časih največjih pretresov na svetovnih finančnih trgih.

Predstavništvo Idrija
Zastopstvo Spodnja Idrija,
Zastopstvo Cerkno
Zastopstvo Godovič

Lapajnetova 43,
Na vasi 31
Trg P. brigad 4
Godovič 7

tel: 05 372 76 00
tel. 05 372 10 90
tel. 05 372 32 56
tel: 05 374 74 60

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

MODRA ŠTEVILKA
080 555 555

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D.D.

April, maj 2008

11. april – Letos mineva petdeset let od šolske reforme, ki je dala osnovo za delitev šol na matične in podružnične šole. V počastitev obletnice je Društvo učiteljev podružničnih šol Slovenije v Idriji pripravilo srečanje učiteljev na podružničnih šolah. Organizacijo srečanja so zaupali ledinski podružnični šoli, ki letos praznuje 125-letnico. V sklopu tridnevnega strokovnega srečanja predstavnikov podružničnih šol Slovenije so na idrijskem gradu odprli razstavo Učila in učni pripomočki na podružnicah skozi pet desetletij.

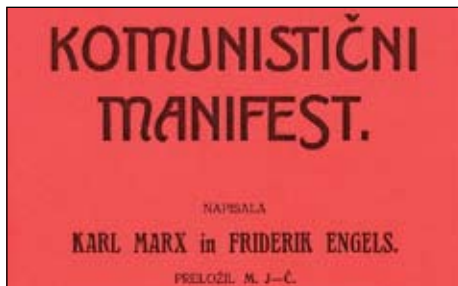
11. april – Idrija je gostila območno srečanje plesnih skupin. Plesalke, ki delujejo pod okriljem studia za svobodni ples, so se občinstvu predstavile s štirimi točkami.

17. april – Tridnevne etnološke raziskovalne delavnice, ki so jo pripravili v Cerknem, se je udeležilo 20 študentov etnologije in kulturne antropologije na ljubljanski Filozofski fakulteti. Študentje so v okviru delavnice raziskovali tradicionalne domače obrti.

26. april – Krajevna skupnost mesto Idrija in ICRA sta na Mestnem trgu v Idriji pripravili cvetlični sejem. Namen sejma je bil oživiti mestni trg in občane povabiti k skrbi za urejeno okolico. Krajevni svetniki so prvim 500 obiskovalcem podarili bršljanko. Že večer pred sejmom so organizatorji pripravili strokovno predavanje o vrtnarstvu in trtičkarstvu, na dan dogodka pa je zainteresiranim Ruth Podgornik Reš spregovorila o trendih na področju zasaditev. Cvetlični sejem so popestrili z ustvarjalnimi delavnici za otroke in druženjem z liki iz otroške animirane serije Fifi in Cvetličniki, razstavo fotografij nagrajencev akcije Idrija – lepa in gostoljubna in ogledom botaničnega vrta v Mejci.

29. april – Sto let po izidu Komunističnega manifesta – izšel je leta 1908 – so v Idriji ponatisnili omenjeno publikacijo. Komunistični manifest, ki sta ga Karl Marx in Friderik Engels napisala leta 1847, je pozival k mednarodni revoluciji proti kapitalističnemu izkoriščanju in vplival na vse oblike komunističnih in socialističnih gibanj. Predstavitev Manifesta je bil eden od

dogodkov ob prazniku dela, njegov ponatis pa je finančno podprla tudi idrijska občina.

10. maj – Idrijska osnovna šola je ena od 70 slovenskih šol, ki so se odzvale vabilu ustvarjalcev televizijske oddaje Šport Špas in pripravile dan druženja treh generacij. Udeleženci so se odpravili na pohod po Rakah do Kobile in nazaj. Zanimiv je bil tudi spremljevalni program: zbirali so star papir, za najmlajše in njihove starše ter stare starše pa so organizatorji pripravili vrsto različnih družabnih iger, ki so jih začinili s plesnimi in glasbenimi točkami. Najboljše so seveda nagradili, med njimi tudi najmlajšega in najstarejšega udeleženca in najštevilčnejšo družino.

10. maj – V Idriji je vrata odprla pokrita kmečka tržnica. Na njej bodo vsako soboto kmetje z Idrijskega in Cerkljanskega prodajali svoje pridelke in izdelke. Obenem bodo prostor uporabljali tudi za promocijo in trženje idrijsko-cerkljanskega podeželja in za izobraževanje. Tržnico, za katero so dobili tudi evropska razvojna sredstva, sta odprla župana idrijske in cerkljanske občine Bojan Sever in Jurij Kavčič.

12. maj – Gimnazija Jurija Vege Idrija je gostila regijsko srečanje mladih raziskovalcev

severnoprimorske regije. Poleg domačih dijakov so na njem z raziskovalnimi nalogami sodelovali še dijaki novogoriške in tolminske gimnazije. Komisija je med šestimi nalogami s področja slovenščine, kemije, ekologije z varstvom okolja in aplikativnih informacijskih predlogov izbrala naloge za državno tekmovanje. Nanj so se od šestih uvrstile štiri raziskovalne naloge.

17. maj – Prostovoljno gasilsko društvo Idrija je na različnih lokacijah po mestu pripravilo 8. gasilski reli. Na njem se je pomerilo 10 ekip domačega in sosednjih gasilskih društev. Namen relija je preizkusiti znanje in spretnosti, ki so si jih gasilci pridobili čez leto.

18. maj – Idrijski mestni muzej je v okviru mednarodnega dneva muzejev pripravil brezplačni ogled Partizanske tiskarne Slovenije na Vojskem in predstavil tiskanje na starem tiskarskem stroju, na katerem so med drugo svetovno vojno tiskali Partizanski dnevnik, edini dnevni časopis v okupirani Evropi.

31. maj – Krajevna skupnost Mesto Idrija je v sodelovanju s Komunalo, idrijsko gimnazijo in osnovno šolo ter Zvezo prijateljev mladine na Mestnem trgu pripravila Eko dan. Posvetili so ga ločenemu zbiranju odpadkov. Obiskovalci so si lahko na prizorišču ogledali vozilo za odvoz smeti, ekološki otok, razstavo plakatov, ki so jih izdelali gimnazijci, in občudovali otroke med barvanjem kovinskih sodov in izdelovanjem smetožera.

31. maj – Soško gozdno gospodarstvo iz Tolmina je v tednu gozdov, ki je letos potekalo pod sloganom »Gozd v srcu Evrope«, na Smučarskem centru Cerkno pripravilo 6.

državno tekmovanje gozdarskih delavcev. Omenjeno tekmovanje je odlična priložnost za preverjanje spretnosti in izurjenosti opravljanja posameznih disciplin ter preverjanju strokovno pravilnemu in varnemu izvajanju del. Najboljši štirje tekmovalci bodo gozdarstvo Slovenije oktobra zastopali na 28. svetovnem prvenstvu gozdarskih delavcev, ki bo v nemškem Tripsdrillu.

31. maj – Konec maja je stranka Zares v Idriji ustanovila svoj občinski odbor. Občinski odbor stranke Zares se namerava aktivno vključiti v kreiranje občinske, to je lokalne politike, kakor tudi soustvarjati boljše pogoje za življenje in delo v skupnosti ter tako tudi s tem zagotavljati enake možnosti za vse državljane in državljanke Republike Slovenije.

Iz preteklih let...

V Idriji bodo gradili pet otroških igrišč

Na pobudo društva žena v Idriji je Svet za urbanizem in komunalne ter gradbene zadeve pri Občinskem ljudskem odboru pričel resno razmišljati o gradnji otroških igrišč v Idriji. Člani sveta so se zedinili, da se na področju mesta uredi pet otroških igrišč. Do tega sklepa je prišlo, ker so članice društva žena na svojem zadnjem sestanku sklenile tudi s prostovoljnim delom prispevati h gradnji teh igrišč. Občina bo dala nekaj denarnih sredstev na razpolago za nabavo raznega gradbenega materiala in rekvizitov, ki so potrebni otroškim igriščem. Prvotno je bilo mišljeno, da se igrišče v Mejci opusti, kar pa ne bi bilo primerno, ker se otroci iz Podgore že od nekdaj navajeni igrati se v Mejci. Zato se bo tudi igrišče v Mejci obnovilo. Urejena pa bodo še igrišča na prostoru med trgovsko in občinsko hišo, v Prejnuti, na Brusovši in v Cegovnici, za katero je projekt že pripravljen.

F. V., Primorske novice, 4. 4. 1958

Občinski ljudski odbor v Idriji razpravljal o družbenem planu

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora v Idriji so obravnavali predlog družbenega plana. Posebno so se zavzeli za dvig gostinstva. V ta namen so izvolili tudi posebno komisijo, ki bo proučila sedanje stanje v gostinstvu.

Oba zbora sta nakazala smernice svetom ljudskega odbora o načinu sestava družbenega plana in razdelitvi proračunskih sredstev. V prvi vrsti naj bi bila zagotovljena sredstva za nabavo opreme in popravilo šol. Sklenili so tudi dodeliti del sredstev krajevnim odborom, ki bodo v sodelovanju

z državljani opravljali razna komunalna dela na podeželju.

Oba zbora sta bila mnenja, da je treba čimbolj štediti pri izdatkih za državno upravo in socialno varstvo ter vložiti kar največ sredstev v šolstvo, komunalno dejavnost in zdravstvo.

Primorske novice, 9. 4. 1958

Idrijska sindikalna godba v bolnici za duševne bolezni

Idrijska sindikalna godba na pihala je pripravila pred kratkim pacientom bolnice za duševne bolezni v Idriji prijetno presenečenje. Pod vodstvom dirigenta Kanduča jim je na obširnem dvorišču, kjer so se zbrali številni pacienti in strežno osebje, pripravila koncert. Pacienti so z zadovoljstvom sledili vsem točkam programa. Uprava je gostom pripravila majhno zakusko in v imenu bolnice se jim je zahvalil upravnik Miloš Trampuž. Godbeniki so obljubili, da jih bodo prihodnji mesec spet obiskali. Kaže, da je ta sindikalna godba prebrodila težave, v katere je zašla zadnje čase. Toda navzlic temu je imela lani 35 javnih nastopov. Ker je odšlo nekaj godbenikov na odsluženje vojaškega roka, nekaj pa jih je odšlo na druga službena mesta, je nastopila godba za letošnji 1. maj pomlajena z 11 novimi močmi.

Tudi za bodoče ima godba dokaj pester delovni program. Pripravlja se na Turistični teden in na festival »Svobod«, ki bo julija letos v Postojni. Razen tega se pripravlja godba še na koncertno turnejo po Primorski.

Primorske novice, 16. 5. 1958

Drobne iz Idrije

V Črnem vrhu nad Idrijo se bo jutri

zaključilo desetdnevno taborjenje mladine predvojaške vzgoje s področja Idrijske in Cerkljanske občine.

Na taborjenju je nad dve sto mladincev. Razen z vojaškimi veččinami predavatelji seznanjajo mladince s problemi in nalogami sodobnega razvoja v kmetijstvu in drugih panogah. Razgibana je tudi športna in druga dejavnost.

Na zadnji seji plenuma Občinskega sindikalnega sveta so razpravljali o gospodarskih vprašanjih, tarifnih pravilnikih in normah, o pripravi na turistični teden, ki bo meseca julija in o volitvah delegatov v skupščino socialnega zavarovanja, ki so v Idriji, ko to poročamo že v polnem teku.

Primorske novice, 30. 5. 1958

Ob rojstnem dnevu maršala Tita MKUD gimnazije v Idriji uprizorilo »Maturu«

V počastitev dneva mladosti in rojstnega dne maršala Tita je mladinsko kulturno društvo na idrijski gimnaziji uprizorilo vesele igrancev izredno dobro obiskana.

Dijaki so svoje vloge zelo dobro naštudirali in se v kljub svoji mladosti dobro uveljavili tudi v vlogi profesorjev in ravnatelja. Profesorju Flandru, ki je igro režiral in drugim, ki so sodelovali pri uspešni izvedbi gre za uspeh vse priznanje.

V nedeljo pa je mladina iz Idrije in okolice priredila povorko po mestu in izvedla pester kulturni program.

Primorske novice, 30. 5. 1958

Mag. Ivan Lapajne o dilemah in razpotjih sodobne družbe

Janez Kavčič

Pri idrijski Založbi Bogataj je s finančno podporo koncerna Kolektor in še nekaterih sponzorjev izšla knjiga z naslovom *Naprej*, zajetno, kar 400 strani obsegajoče sintetično delo idrijskega rojaka mag. Ivana Lapajnete, ki je v bližnji preteklosti kot ekonomski strokovnjak in družbenopolitični delavec opravljal vrsto najodgovornejših funkcij na Primorskem, v Ljubljani in Beogradu. Po avtorjevih besedah gre za angažiran odziv na politična in gospodarska dogajanja v zadnjih letih, tako doma kot tudi v svetu. Lapajne poudarja: »S svobodno

vodja ekonomskega sektorja pri Zvezni konferenci SZDL v Beogradu, direktor delovne skupnosti v SOZD-u Petrol, podpredsednik SOZD-a Astra ter nazadnje namestnik ministrice za delo v Peterletovi in prvi Drnovškovi vladi. Dejavno je sodeloval v Zvezi ekonomistov Slovenije in Jugoslavije ter pogosto nastopal z referati na kongresih in simpozijih v domovini in tujini. V strokovni literaturi in revijalnem tisku je doslej objavil številne razprave in članke, pogosto s poglobljeno polemično vsebino. Po upokojitvi deluje kot gospodarski svetovalec za slovenska in tuja podjetja, piše spomine in kot publicist obravnava aktualno ekonomsko, družbeno in politično tematiko.

Značajske lastnosti, nazorske opredelitve in vrednostna pojmovanja Ivana Lapajnete izvirajo iz njegovih idrijskih (delavsko-bajtarskih) korenin, zato ni naključje, da njegovo pisanje vseskozi zaznamujeta poudarjen socialni čut ter zavzemanje za vse tiste delovne ljudi, ki ne špekulirajo s finančnimi transakcijami in kapitalskimi profiti, temveč si s poštenim delom služijo vsakdanji kruh. Besedila, objavljena v knjigi *Naprej*, iščejo odgovore na nekatera ključna vprašanja, povezana z novejšo zgodovino, sodobnostjo in prihodnostjo. Pisec se kot ekonomski strokovnjak, gospodarstvenik in politik opira na svoje bogato znanje, hkrati pa se lahko sklicuje tudi na svoje spomine in izkušnje, ki si jih je nabral v razgibanih letih javnega delovanja.

Pronicljivo analizira zlasti protislovja in dileme sodobnega sveta ter poti, stranpoti in perspektive razvoja današnje slovenske družbe. Z naslovom knjige pomenljivo opozarja na njeno elementarno sorodnost s programsko usmeritvijo znamenitega socialističnega časopisa *Naprej*, ki je izhajal v Idriji pred sto leti.

Navajamo nekaj najznačilnejših vsebinskih sklopov, ki so podani v obliki razmišljanj, analiz, memoarov, hipotez in napovedi za prihodnost.

Za današnjo spremenjeno slovensko »duhovno klimo« se zdi precej nenavadno Lapajnetovo razmišljanje o znamenitem Marx–Engelsovem Komunističnem manifestu iz leta 1848, ki je leta 1908 ravno v Idriji doživel prvo slovensko izdajo. Lapajne opozarja, da Manifest ni zgolj glasnik neke pretekle »iluzije«, temveč utegne postati znova aktualen, seveda na nov način in v spremenjenih okoliščinah. Novodobni globalni kapitalizem očitno ni sposoben reševati temeljnih protislovij sodobnega sveta, socializem kot projekt humane družbe pa se z dosedanjimi neuspešnimi modeli (žal) še ni realiziral in ostaja izziv prihodnosti.

Perečo planetarno problematiko, ki jo procesi globalizacije še zaostrojujejo, izkazujejo po Lapajnetovem mnenju zlasti naslednje anomalije: kričeča nesorazmerja med bogastvom in revščino, energetska potratnost in uničevanje vitalnih naravnih dobrin, prepad med porabniško kulturo

kritično mislijo sem oblikoval te zapise, pri tem se nisem oziral na to, komu bom ugajal ali komu se bom morda zameril.« Knjiga se na več mestih dotika tudi dogajanj v Idriji od začetka 20. stoletja do danes.

Mag. Ivan Lapajne, rojen v Idriji leta 1934, je po diplomu in magisteriju na ljubljanski Ekonomski fakulteti od začetka šestdesetih let prejšnjega stoletja do prvega razdobja po slovenski osamosvojitvi opravil uspešno in odmevno profesionalno in strokovno kariero. Med drugim je bil predsednik SZDL nekdanjega koprškega okraja, vodja kabineta za gospodarstvo v vladi Staneta Kavčiča, namestnik direktorja Republiškega zavoda za planiranje, direktor Zavoda za družbeni razvoj Ljubljane,

in socialnimi stiskami, prevlada interesov kapitala in profita nad temeljnimi etičnimi normami, pešanje vloge socialne države in nemoč večstrankarske parlamentarne demokracije.

Zanimiva so Lapajnetova pričevanja o delovnih srečanjih in sodelovanju z vodilnimi nekdajnimi politiki in voditelji, kot so bili Edvard Kardelj, Stane Kavčič, Stane Dolanc in še nekateri. Skuša jih prikazati v kontekstu časa in razmer in objektivno oceniti njihovo delovanje v takratni zapleteni jugoslovanski realnosti. Posebej izpostavlja zasluge Kavčičeve vlade pri oblikovanju slovenske državnosti, saj je »dvignila narodno zavest Slovencev in jih opogumila za naslednja dejanja pri oblikovanju naše samostojnosti.« Neposredna udeležba na pogrebu Josipa Broza Tita leta 1980 pa je Lapajneto spodbudila k poglobljeni analizi dolgoletne voditeljske karizme jugoslovanskega predsednika, pri čemer navaja pozitivne

kot tudi negativne dosežke in posledice njegove vladavine. Ker je Lapajne začasno služboval v Beogradu ravno v času, ko so se vedno očitneje kazala znamenja krize, je lahko zelo kompleksno in argumentirano razčlenil vzroke za razpad jugoslovanske države.

Osrednja pozornost drugega dela knjige je namenjena sodobni slovenski družbi in državi. Izčrpno so obdelani predvsem tile problemski sklopi: gospodarske in socialne razmere v Sloveniji v prvih letih po osamosvojitvi, prestrukturiranje slovenske družbe iz tako imenovanega samoupravnega socialističnega sistema v prisilovično »demokracijo« kapitalistično ureditev, zadrege in anomalije v procesu tranzicije, manipulacije z nekdanjo »družbeno« lastnino in prevlada novih lastnikov kapitala, razmerja med kapitalom in delom ter vmesna vloga države, problematika socialnega razslojevanja, značaj in pomanjkljivosti naših političnih strank in treh vej oblasti, vloga tujih naložb,

opredeljevanje slovenskih nacionalnih interesov, spremembe vrednostnih paradig in vloga domovinske vzgoje.

Ker se je Lapajne v svoji poklicni karieri veliko posvečal planiranju, se tudi v knjigi ubada z vprašanji, kakšni so danes slovenski razvojni potenciali in na katerih področjih bomo v prihodnje najlažje uspešni. Zavzema se za izdelavo celovite strategije dolgoročnega razvoja Slovenije, ki naj nastaja kot sinteza demokratičnega dogovarjanja. Treba se bo soočati z izzivi tehnološkega razvoja, povezovati znanost z gospodarstvom, pospeševati izobraževanje na vseh ravneh, varovati okolje ter smotrno izrabljati prostor in energijo, skrbeti za zdravje, spodbujati kulturno ustvarjalnost, zagotavljati skladni napredek vseh delov države in nenazadnje posvečati pozornost slehernemu prebivalcu domovine in našim rojakom na tujem. Konstantni cilj našega razvoja mora ostati humana in socialno pravična družba, ki bo vzdrževala premoženjsko (kapitalsko) razslojenost v razumnih mejah. Pri vključevanju v mednarodne integracije pa moramo dosledno varovati svoje nacionalno ozemlje ter ohraniti lastno narodno, jezikovno in kulturno identiteto. Nikakor ne smemo podleči maniji »amerikanizacije«, ki agresivno preplavlja globalizirani svet.

Ob koncu velja opozoriti še na nekaj odlik v knjigi zbranih besedil. Čeprav jih je pisal ekonomist, niso strokovno suhoparna in se ne omejujejo na ozko ekonomsko problematiko. Lapajne nastopa tudi v vlogi humanista, ki se zaveda pomena družbene nastave in sfer družbene zavesti, pri čemer ga posebej vznemirjajo problemi vrednot in morale. Jezik besedil ni dolgočasen, temveč dovolj slikovit in sočen, da zmore pritegniti k branju. Knjiga bo najbrž naletela na živahne in različne – pritrdilne in odklonilne – odmeve v javnosti. Če bo spodbujala k preudarnemu razmišljanju in konstruktivnemu dialogu, bo nedvomno dosegla svoj namen.

PONUDBA FRIZERSKEGA SALONA NATAŠA 2008

- *vse frizerske storitve
- *podaljševanje dodatkov ali cele dolžine las
- *naravna manikura
- *parafinska kopel za roke
- *podaljševanje nohtov z geli
- *nanos gela na naravne nohte
- *solarij

V SALONU VAM NUDIMO TRETMAJE Z LASANO KOZMETIKO S CERTIFIKATOM ECO-BIO **tanka črta med znanostjo in naravo** **POKUSITE LAHKO TRETMA KOT JE NA PRIMER:**

- **MOČ IN VITALNOST Z DODATKOM SIJAJA**
- **PROŽNOST IN LAHKOTA V KOMBINACIJI Z RAVNOVESJEM IN SVEŽINO**
- **PRIHAJAJO TUDI NOVI IZDELKI**

NOVI IZDELKI:

- ***DELICATUM MLEKO ZA TELO**
- ***DELICATUM ŠAMPON ZA TUŠIRANJE IN NEŽNO KOPEL**
- ***REMEDIIUM SEBI ŠAMPON ZA MASTNO LASIŠČE IN MASTNE LASE**

V MESECU JULIJU AKCIJA PAKETOV ZA SOLARIJ,

V JULIJU IN AVGUSTU PA POSEBNA PONUDBA:

IZDELAVA FRANCOSKE MANIKURE NA NOGAH, KI VAM OBSTANE CEL MESEC. VREDNO JE POSKUSITI.

V AVGUSTU BO SALON ZAPRT OD 02. 08. 2008 DO 09. 08. 2008 PRIJETEN DOPUST VSEM!

LEPI LASJE SO VAM V OKRAS, ZATO NAJ VAM BOJO V PONOS!

**tel.: 05/37 22 920,
GSM: 031/302-877**

Delovni čas:

ponedeljek - sreda: 8.00 - 13.00

torek - četrtek: 13.00 - 19.00

petek: 11.00 - 19.00

sobota: 7.00 - 12.00

Nedelja in prazniki zaprto!

Kolektor Synatec

Elektrotehnična oprema vrhunske kakovosti na enem mestu ...

Zastopamo svetovno znane proizvajalce nizkonapetostne stikalne opreme in opreme za avtomatizacijo v industriji in gospodarstvu. Naš prodajni program obsega:

- nizkonapetostno stikalno opremo za industrijo in zgradbe
- opremo za avtomatizacijo v industriji in zgradbah
- varnostno in kontrolno opremo
- programsko opremo za vodenje procesov SCADA in
- opremo za avtomatizacijo in nizkonapetostno stikalno opremo za eksplozijsko ogrožena območja (Ex-oprema)

Razvijamo in proizvajamo opremo za avtomatizacijo:

- industrijske računalnike
- vhodno-izhodne enote
- industrijske monitorje
- različne elektronske module po želji naročnika
- komunikacijske vmesnike
- krmilnike
- info terminale

Informator

ČASOPIS KONCERNA KOLEKTOR • Junij 2008

Koncern Kolektor je lani prodal za 277 milijonov evrov

Leto 2007 je bilo za koncern Kolektor poslovno uspešno, kljub že jasno nakazujočim se znakom recesije ob koncu leta. Podjetja v koncernu Kolektor so v letu 2007 dosegla skupaj cca 262 milijonov evrov konsolidiranih prihodkov iz prodaje in s tem je bil presežen načrtani plan poslovanja. Skupaj s pridruženimi podjetji, katerih poslovanje je odvisno od koncerna, je bilo ustvarjenih 273 milijonov evrov prodaje, oz. skupaj z drugimi prihodki iz poslovanja skoraj 277 mio evrov prihodkov. Podjetja v tujini so dosegla 69 milijonov evrov prodaje, kar predstavlja četrtno vseh prihodkov, medtem ko je tam delalo 1060 ali tretjina od skupno 3090 zaposlenih v koncernu. V podjetjih v Sloveniji je bilo zaposlenih 2030 ljudi, skupna vrednost prodaje teh podjetij je znašala 204 milijone evrov. K skupni prodaji 273 milijonov evrov je komutatorski program prispeval 173 milijonov. V skladu s strategijo se je v strukturi prodaje povečal delež prodaje iz drugih programov, kjer sta po vrednosti največja programa sanitarne tehnike in tehničnih izdelkov iz plastike. Skupna vrednost prodaje nekomutatorskega programa in storitev je znašala 100 milijonov evrov. Poslovanje se v letu 2008 nadaljuje uspešno, a žal zaradi splošne gospodarske recesije ne tako dobro kot v preteklem poslovnem letu, zlasti zaradi nižanja naročil kupcev, velikih pritiskov na znižanje cen izdelkov, neugodnega tečajnega razmerja med dolarjem in evrom ter nazadnje, a nikakor ne najmanj pomembno, zaradi rasti vseh vhodnih stroškov. Prav zaradi vseh teh negativnih vplivov bo koncern Kolektor letos zelo težko dosegel planirane rezultate.

Plastomagneti bodočnost Kolektorja Magma.....

2

- V koncernovi ljubljanski hčerinski družbi so razvili program, ki je doslej znotraj koncerna najbolj sinergijsko usmerjen

Kolektor Liv se je predstavil domači in tuji strokovni javnosti.....

3

- V Stuttgartu so spregovorili o skupni poslovni poti z novim koncernovim podjetjem Missel Schwab

Inovatorji leta 2007.....

14

- V letu rekordno prijavljenih idej bomo spet razglasili tri najboljše

Kolektor Magma prihodnost stavi na plastomagnete

Polona Šemrl

Odkar je Kolektor pred leti prevzel ljubljansko podjetje Iskra Feriti, se ni spremenilo samo njegovo ime, ampak tudi njegov proizvodni program, ki ga še vedno sestavlja ponudba feritnih jeder in navitih komponent, poleg tega pa še absorberji in nanotekočine ter plastomagneti, ki so novost in so po šestih mesecih razvoja ta mesec našli prvega kupca.

Direktor Kolektorja Magma, **dr. Tomaž Kmecl**, je prepričan, da imajo plastomagneti prihodnost in se bo povpraševanje po njih v evropski avtomobilski industriji z leti povečevalo. Plastomagneti so tudi zelo sinergijsko povezani s komutatorji, so pravzaprav nadomestek zanje, kajti vgradnjo klasičnih komutatorskih elektromotorjev v avtomobile opuščajo, hkrati pa vanje vgrajujejo BLDC motorje, katerih delovanje je nadzorovano, se pravi, da lahko upravljalec glede na potrebe spreminja njihovo število vrtljajev in navor. Osnova takim motorjem pa so rotorji s trajnimi magneti v sintrani ali plastomagnetni obliki. Gre za dva tehnološka postopka, ki so ju v Kolektorju Magma že osvojili.

Program, ki ga uvajajo v Magmi, je po Kmeclovih besedah eden od najbolj sinergijsko usmerjenih znotraj koncerna, saj so tržne poti in ciljni kupci isti ali podobni kot pri komutatorjih. Zaenkrat je proizvodnja plastomagnetov v koncernovem ljubljanskem podjetju še dopolnilni program, ki pa mu napovedujejo lepo prihodnost.

V Kolektorju Magma posebne tehnološke opreme, razen nekaj strojev, ne bo treba kupovati na novo. Če bo treba pridobiti na času, potem podjetje programa ne bo organsko razvijalo, se pravi po naravni poti, ampak si bo pomagalo s prevzemom enega od evropskih tehnoloških vodij, kar pa presega zgolj domeno Kolektorja Magma, temveč bo zaradi velikosti naložbe odločitev padla na ravni koncernove uprave, meni dr. Tomaž Kmecl.

Če se vrnemo nazaj, k organski rasti omenjenega proizvodnega programa, potem moramo zaupati trditvam vodstva Kolektorja Magma, da je njihovo podjetje tehnološko že sedaj sposobno in dovolj močno za ta korak, ki ga je s svojim prihodom pospešil **dr. Boris Saje**.

Dr. Tomaž Kmecl:

Program plastomagnetov že pije vodo in ga bomo v produkcijskem smislu izvajali na dveh koncernovih lokacijah. Za pripravo materialov (polproizvodov) iz tako imenovane »redke zemlje« (NdFeB) in prešanje plastomagnetov bomo skrbeli v Kolektorju Magma, za brizganje plastomagnetov pa v Kolektorju Sikom.

Dr. Boris Saje:

Pri odločitvi za razvoj novega programa me je vodilo več dejstev. Dovolj proizvodnih površin v podjetju, primeren strojni park in človeški viri s potrebnim oziroma zadostnim industrijskim znanjem. Vse naštetu zadostuje za uvedbo novega programa plastomagnetov, ki je zelo soroden proizvodnji feritov.

Večino obstoječe opreme bo mogoče uporabiti tudi v proizvodnji plastomagnetov. Med drugimi tudi komoro za prašno lakiranje in pregrevanje. Ob njej sodelavec uredništva Filip Šemrl z gostiteljema (od leve proti desni) dr. Borisom Sajem in dr. Tomažem Kmeclom.

Kolektor Liv se je predstavil tuji in domači strokovni javnosti

Sonja Neuwirth in Filip Šemrl

Prejšnji četrtek je bila v hotelu Maritim v Stuttgartu novinarska konferenca, na katero so predstavniki Kolektorja Liv in novega koncernovega podjetja Missel Schwab povabili novinarje specializiranih časopisov in revij ter jim predstavili skupno poslovno pot v prihodnosti. Osrednja pozornost in edini razlog za sklic te novinarske konference je bilo prvih 100 dni skupnega poslovanja omenjenih podjetij. Kolektorju Liv se je namreč letos pridružilo nemško podjetje iz Fellbacha pri Stuttgartu.

Direktor Kolektorja Liv **magister Primož Bešter** je navzočim predstavil zgodovino koncerna, katerega sestavni del je postal Missel Schwab, in navedel razloge, zakaj so se odločili za nakup. Stari in novi direktor prevzetega podjetja **Markus Klemmer** pa je prav tako spregovoril o zgodovini Missel Schwaba, njegovem položaju na mednarodnem tržišču, o ponudbi in prodaji ter pričakovanjih pod okriljem novega lastnika. Pri tem je izrazil prepričanje, da bodo pod skupno streho obogatili ponudbo izdelkov s področja sanitarne in čistilne tehnike na tržiščih evropskih držav, kjer so bili doslej sami že navzoči. Ker so z novim lastnikom združili razvojne in proizvodne zmogljivosti, je razumljivo, da se bo to poznalo tudi na obsegu prodaje. O podrobnostih bomo zaradi zaključka redakcije te številke Komunitatorja poročali v prihodnji.

Sicer pa naj tokrat opozorimo, da je s podrobnostmi v zvezi z nakupom nemškega podjetja in načrti Kolektorja Liv njegov direktor pred tem v okviru dvodnevne vladinega obiska v Notranjsko-kraški regiji, konec maja, seznanil že ministrico za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo **Mojca Kucler Dolinar**. Skupaj z izvršnim direktorjem Kolektorja Liv **Zoranom Troštom** in vodjem razvoja **Andrejem Kobalom** je Bešter spregovoril o proizvodnih programih njihove družbe in njenih razvojnih načrtih, ki temeljijo na

ponudbi izdelkov hišne in potrošniške tehnike, sanitarne in čistilne tehnike ter avtomobilske industrije. Po njegovih besedah je Kolektor Liv na področju hišne in sanitarne tehnike med petimi največjimi ponudniki v Evropi, v prihodnjih petih letih pa naj bi se povzpел med prve tri ponudnike vgradnih sistemov, in sicer z blagovnimi znamkami Liv, Missel in Schwab, ter razvijal in tržil nove izdelke, ki bodo omogočali varčevanje z vodo. Osnovni produkcijski moto Kolektorja Liv, ki se ponaša z najmanj petdesetimi aktivnimi patenti, je na področju hišne in sanitarne tehnike izboljševanje kakovosti bivanja in zagotavljanje trajnostnega razvoja

s tehničnimi rešitvami, ki zagotavljajo energetske učinkovitost, varno in hitro gradnjo ter udobje bivanja. Da bi zastavljene cilje uresničili, bodo v Postojni zgradili tržno raziskovalni kompetenčni center hišne in sanitarne tehnike in dorekli projekt hišnega sistema za smotrno izrabo vode, ki je nenadomestljiv vir in bo vsak dan dražja. Ministrica Mojca Kucler Dolinar je menila, da bi omenjene projekte kazalo podpreti tudi s sredstvi države in evropskih strukturnih skladov. Ob tej priložnosti pa so se pogovarjali tudi o davčnih spremembah na področju raziskav in razvoja ter o mladih raziskovalcih.

Gradnja Razvojno-tržnega centra poteka po terminskem planu

Filip Šemrl

»Čeprav nas je skoraj en mesec močilo vsak dan, gradnja Razvojno-tržnega centra v Vojkovi ulici v Idriji poteka v skladu s terminskim planom,« poudarja svetovalec predsednika uprave koncerna za investicije **Damjan Krapš**, in obenem pohvali izvajalca del, to je velenjski Vegrad. Nas pa so zanimala podrobnosti, še posebej zdaj, ko je objekt že iz »zemlje«, kot pravijo

gradbinci najbolj umazanem delom in tistemu, česar se pri vsaki novi gradnji nikoli ne vidi. Zdaj pa je že vidno šest metrov visoko pritličje Razvojno-tržnega centra, nad katerim bodo v prihodnjih mesecih zrastle še tri nadstropja.

Ker gre za gradnjo tako imenovane nizkoenergetske hiše, bodo določili tudi, kje bodo postavili črpalnice podtalnice za potrebe toplotne črpalke v njej. S tremi raziskovalnimi vrtinami so ob Kolektorjevi orodjarni na levem bregu Idrijce na globini devetih metrov naleteli nanjo. Po Krapševih navedbah zdaj od ministrstva za okolje in prostor čakajo na dovoljenje za črpanje podtalnice. Treba je namreč vedeti, da je vse, kar je pod zemljo, last države.

Kolektor že ima dve črpalnici tehnološke vode, od tega eno pomožno. Vodo črpa iz struge reke Idrijce. Toda podtalnica s stalno temperaturo je za take vrste uporabe primernejša, saj ji bodo s toplotno črpalco v skladu z veljavnimi predpisi odvzeli le nekaj stopinj Celzija in jo ohlajeno spuščali v Idrijco. Medtem ko v prvem primeru Kolektor vodo iz Idrijce uporablja zgolj za poletno hlajenje klimatov, se pravi, da v proizvodnih halah vzdržuje stalno temperaturo, ki ne sme presegati 25 stopinj Celzija, bo v drugem primeru zadeva bistveno znižala energetske stroške in uvedla ekološko uporabo energentov.

ZNANJE - VREDNOTA VSEM GENERACIJAM

KOLEKTOR

KOLEKTOR KOLING d.o.o.

Skupščina družbe FMR Holding d. d. v letu 2008

Uprava družbe FMR Holding d. d.

Letos bomo redno letno skupščino družbe FMR Holding d. d. opravili v mesecu juliju. Skupščina bo odločala o uporabi dela bilančnega dobička, ugotovljenega ob koncu leta 2007. Dividenda na delnico po predlogu uprave in nadzornega sveta družbe znaša 2,00 EUR. Dividende bodo izplačane najkasneje do konca avgusta tistim delničarjem, ki bodo vpisani v delniško knjigo na dan skupščine. Skupščina se bo seznanila tudi s poročilom nadzornega sveta o preveritvi in potrditvi letnega poročila družbe za leto 2007, odločala pa bo še o uskladitvi statuta družbe ter o imenovanju pooblaščenega revizijske hiše. Tudi letos je predlagano, da revizijo računovodskih izkazov opravi priznana revizijska družba Ernst & Young iz Ljubljane, ki za družbo opravlja te storitve že nekaj let.

Skupščina družbe FOND d. d. v letu 2008

Uprava družbe FOND

Že po pravilu imamo redno letno skupščino družbe FOND v mesecu avgustu in tudi letos bo tako. Na njej bodo delničarji odločali o uporabi bilančnega dobička in izplačilu dividend. Te bodo izplačane do sredine septembra 2008. Nadzorni svet še ni sprejel revidiranega letnega poročila in sklepa o višini predlagane dividende, zato vam podatka o tem še ne moremo posredovati, bo pa glede na rezultate predlagana dividenda nekoliko višja od lanske. Skupščina bo obravnavala še vprašanje razrešnice upravi in nadzornemu svetu ter odločala o imenovanju revizorja.

Skupščina družbe FMR d. d. v letu 2008

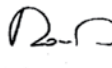
Uprava družbe FMR

Na skupščini družbe FMR d. d., ki bo konec meseca junija, bodo delničarji med drugim odločali tudi o uporabi dela bilančnega dobička, ugotovljenega ob koncu leta 2007. Dividenda na delnico po predlogu uprave in nadzornega sveta družbe FMR znaša 18 centov, tako da bo skupni znesek izplačanih dividend znašal 145.233,72 eurov. Ta predlog je v skladu z določili 1. odstavka 399. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), ki med drugim določa, da je sklep skupščine o uporabi bilančnega dobička izpodbojen, če je skupščina odločila, da se delničarjem dobiček ne deli najmanj v višini 4 % osnovnega kapitala družbe. Glede na to, da predlagani znesek dividend presega 4 % osnovnega kapitala družbe, kar znaša 135.777,72 eurov, ni pričakovati, da bi morebitni z delitvijo bilančnega dobička nezadovoljni delničar(ji) uspeli z izpodbojno tožbo v primeru, da bo predlagani sklep tudi sprejet.

Poleg sprejema sklepa o uporabi bilančnega dobička in podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu družbe za delo v letu 2007 se bodo delničarji na skupščini družbe FMR seznanili s povzetkom letnega poročila družbe za lansko leto in s poročilom nadzornega sveta družbe o preveritvi in potrditvi letnega poročila družbe za leto 2007. Na dnevnem redu skupščine bodo še predlogi sklepov glede sprememb statuta družbe FMR, med drugim v zvezi z odobrenim kapitalom družbe, s pooblastilom upravi za povečanje osnovnega kapitala družbe do polovice zneska osnovnega kapitala, ki obstaja v času vpisa sprememb statuta v sodni register, in sicer na podlagi predhodnega pooblastila nadzornega sveta. Drugi dve predlagani spremembi statuta se nanašata na volitve članov nadzornega sveta in določbo o določitvi kraja zasedanja skupščine. Na dnevnem redu skupščine je še imenovanje pooblaščenega revizorja za revizijo računovodskih izkazov za letošnje leto, kjer se predlaga, da tudi v letošnjem letu revizijo računovodskih izkazov opravi renomirana revizijska družba Ernst & Young iz Ljubljane. Zadnji dve točki dnevnega reda skupščine FMR sta določitev višine plačila članom nadzornega sveta družbe FMR in pooblastilo upravi družbe FMR za nakup lastnih delnic, s katerim bo uprava pridobila pravico do pridobitve lastnih delnic družbe, katerih skupni nominalni znesek ne bo smel presežati 10 % osnovnega kapitala družbe.

Nadaljujemo z napovedano objavo dokumentov o "domnevnih" sinergijah med dvema največjima gospodarskima družbama na Idrijskem. Tokrat o zamujenih priložnostih delničarjev družbe H&R.

Uredništvo

----- <u>Druga točka dnevnega reda:</u> -----	
Seznanitev skupščine s pisnim poročilom upravnega odbora ter odločanje o uporabi bilančnega dobička in podelitvi razrešnice članom upravnega odbora.-----	
Predsednik upravnega odbora g. Alojzij Rejc je delničarjem predstavil poročilo o delu upravnega odbora družbe H & R d.d. za leto 2006/2007 (dvatisočest/dvatisošesedem) in predlog sklepov. Poročilo o delu upravnega odbora družbe z dne 11.06.2007 (enajstega junija dvatisošesedem) je priloga tri temu zapisniku.-----	
Z glasovanjem, ki je potekalo javno z dvigom rok, sta bila k drugi točki dnevnega reda sprejeta -----	
----- S K L E P A: -----	
2/1 (dva skozi ena) Bilančni dobiček družbe H & R d.d. za leto 2006 (dvatisočest) v znesku 1.124.466.872,18 (enamilijardastoštirindvajsetmilijonovštiristošestdesettisočosemstovainšesdeset 18/100) SIT (4.692.317,11 (štirimilijonšeststovaindevetdesettisočtridesemnajst 11/100) EUR) ostane nerazporejen.-----	
2/2 (dva skozi dva) Skupščina družbe podeli razrešnico članom upravnega odbora za poslovno leto 2006 (dvatisočest).-----	
Predsednik je ugotovil, da je bilo za oba predlagana sklepa z javnim glasovanjem oddanih 542.005 (petstodvainštiridesettisočpet) glasov in razglasil, da je bil sprejet soglasno, oziroma z 542.005 (petstodvainštiridesettisočpet) glasovi, kar predstavlja 100 (sto) % večino oddanih glasov.-----	
----- <u>Tretja točka dnevnega reda:</u> -----	
Imenovanje revizorske hiše za poslovno leto 2007 (dvatisošesedem).-----	
Predsednik skupščine je predstavil skupščini predlog upravnega odbora, da se za revizijo računovodskih izkazov za leto 2007 (dvatisošesedem) imenuje revizijska hiša RENOMA d.o.o.-----	
Z glasovanjem, ki je potekalo javno z dvigovanjem rok, je bil k tretji točki sprejet -----	
----- S K L E P: -----	
Skupščina imenuje za revidiranje poslovanja družbe H & R d.d. za poslovno leto 2007 (dvatisošesedem) revizorsko hišo RENOMA d.o.o.-----	
Predsednik je ugotovil, da je bilo za oba predlagana sklepa z javnim glasovanjem oddanih 542.005 (petstodvainštiridesettisočpet) glasov in razglasil, da je bil sprejet soglasno, oziroma z 542.005 (petstodvainštiridesettisočpet) glasovi, kar predstavlja 100 (sto) % večino oddanih glasov.-----	
----- <u>Četrta točka dnevnega reda:</u> -----	
Sprememba člana upravnega odbora.-----	
 Stran 2 od 4 	

Kot je razvidno iz sklepa 2/1 skupščine družbe H & R d. d., ki je zasedala 19. 7. 2007, so se navzoči delničarji odločili, da ostane bilančni dobiček za leto 2006 v višini 1.124.466.872,18 SIT oz. 4.692.317,11 EUR nerazporejen. Glede na to, da se omenjeni bilančni dobiček ni razdelil med delničarje v obliki dividend najmanj v višini 4 % osnovnega kapitala, kar bi v primeru družbe H & R zneslo 147.273,39 EUR, bi lahko delničarji omenjene družbe tak sklep v skladu s 1. odstavkom 399. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) izpodbijali na sodišču. Pogoji za vložitev izpodbijne tožbe na sklep skupščine o uporabi bilančnega dobička je po 2. odstavku istega člena ZGD-1 ta, da tožbo vložijo delničarji, katerih skupni deleži delnic dosega eno dvajsetino osnovnega kapitala, kar v primeru družbe H & R pomeni imetnike najmanj 44.147 delnic omenjene družbe. To pomeni, da bi se moralo letošnje skupščine družbe H & R udeležiti toliko imetnikov najmanj 44.147 delnic družbe H & R, ki bi morali v primeru sprejetja enakega sklepa kot na lanskem skupščini te družbe, takoj po sprejetju takega sklepa skupaj napovedati tožbo zaradi izpodbijanja tega sklepa in nato skupno tožbo tudi vložiti pri pristojnem sodišču. Če bi sodišče ugotovilo, da obstajajo okoliščine, ki upravičujejo delitev bilančnega dobička, bi na zahtevo delničarjev samo spremenilo sklep skupščine o uporabi bilančnega dobička. Glede na prevladujočo sodno prakso bi bilo pričakovati, da bi v tem primeru vsi delničarji družbe H & R prvič v zgodovini te družbe dobili vsaj minimalne dividende v skladu z zakonom.

Nov Varstveno-delovni center v Idriji

Prejšnji teden so v Idriji odprli nov Varstveno-delovni center, ki ga je za 1,2 milijona evrov zgradil Kolektor Koling. Njemu pa bodo najemniki prihodnjih 20 let plačevali najemnino. Tovrstna oblika partnerstva ni nova, saj ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve na tak način rešuje prostorsko problematiko za osebe z motnjami v razvoju tudi po drugih slovenskih krajih. Država namreč iz proračunskih sredstev ne zmore vsem, ki so tega potrebni, sproti zagotavljati

primerne standarda. V idrijskem primeru so gojenci doslej bivali v Domu Nikolaja Pirnata, ki pa je neprimeren za take vrste dejavnost, obenem pa v denacionalizacijskem postopku njegovi lastniki del objekta zahtevajo vrnjenega v naravi. V Varstveno-delovni center je po besedah direktorice regijskega centra Idrija-Vrhnika **Vesne Zorc** vključenih 27 odraslih oseb z motnjo v duševnem razvoju. Ko so se lotili projekta, so po njenem načrtovali dolgoročno ureditev vprašanj zaposlovanja, vodenja in varstva. Se pravi, da so po vseh statističnih podatkih o bodočih prišlekih, ki še obiskujejo vzgojno-varstvene ustanove, rešili problem oskrbe odraslih z motnjami v duševnem razvoju za območji občin Cerkno in Idrija za najmanj prihodnjih petnajst let. Investitorja, Kolektor Koling, so izbrali na razpisu, zato so njegove predstavnike povabili na uradno otvoritev objekta, v katerega so se pred tem tudi vselili. Ministrica za delo, družino in socialne zadeve **Marjeta Cotman**, ki je Varstveno-delovni center predala v uporabo, je pred tem obiskala tudi idrijski dom upokoencev in se prepričala, da ni več primeren za bivanje, zato ga bo treba nadomestiti z novim. Zagotovila je, da bo vlada še pred poletnimi počitnicami razpravljala o tem in dala zeleno luč za gradnjo, ki naj bi potekala po načelu javno zasebnega partnerstva. Kot možni investitor gradnje novega doma upokoencev se pojavlja velenjski Vegrad v povezavi s koncernom Kolektor.

Z internim razpisom do svojega znaka in logotipa

Filip Šemrl

Če gre verjeti pripovedi **Ivana Albrehta**, ki jo podkrepi z navedbo zapisnika v enem od svojih starih rokovnikov, potem se je zgodba o Kolektorjevem logotipu začela skoraj natanko 16. septembra 1977. Tako prepričljivo in zmagoslavno mi je hitel pripovedovati na svojem domu, kot da bi se vse dogajalo včeraj. » S pokojnim **Slavkom Močnikom** sva se vračala s službene poti v Zagreb. Vozila sva se za tovornjakom, silosom, ki je prevažal cement, morda hrano ali močno krmilo. Na njem sva videla zelo podoben znak, kot bi lahko ustrezal tudi nam. Prav takrat je namreč Kolektor objavil interni razpis za izdelavo logotipa podjetja. «

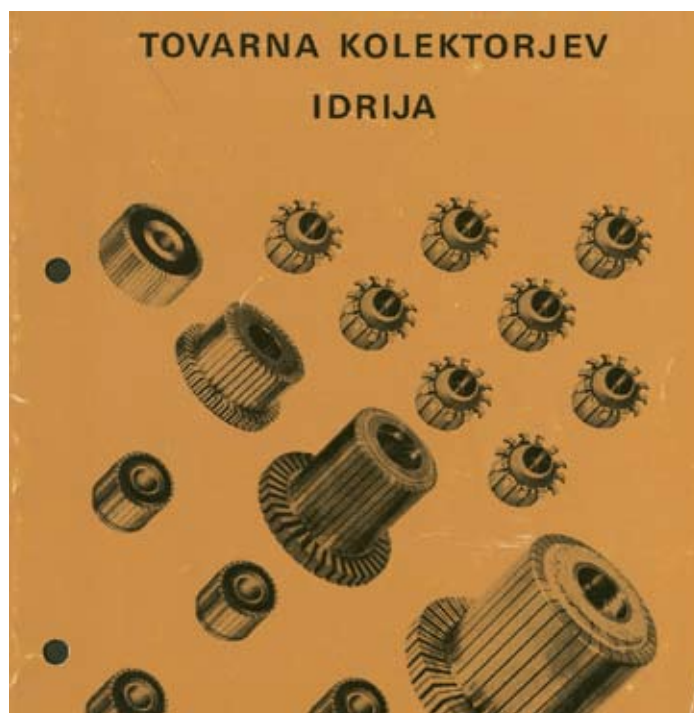
Ivan Albreht ga je takoj po prihodu domov narisal, skoraj prav takega, kot je bil potem tudi vrsto let v uporabi. Njegovo predlogo je videl inženir **Danijel Velikajne**, ki si ga je prerisal in s predlogo seznanil **Vitala Wahla** in **Jožeta Potočnika**. Albreht dodaja, da so slednji še isti dan, pravzaprav pet pred drugo uro, torej zadnji hip, oddali svoj predlog logotipa Kolektorja. »Vsa čast jim, znak so hitro in dobro predelali.« Tako Ivan Albreht, ki pa drugih podrobnosti v zvezi z logotipom Kolektorja ne pozna, prav tako tudi ostali sogovorniki ne. Vsi po vrsti se tudi ne spominjajo članov komisije, ki je izbirala med predlogi, niti arhitekt **Silvij Jereb**, ki je bil menda njen član in je tudi zrisal končno predlogo.

»Če se prav spominjam, je komisija potrdila logotip Jožeta Potočnika in Kolektorjev znak nas treh, že omenjenega Jožeta Potočnika, Vitala Wahla in mene. Sicer pa jih je risalo veliko, vendar je večina risala podrobnosti, komutator v preseku, ne pa poenostavljenega znaka. Jaz sem dobil idejo na znački nekega srbskega podjetja. To je bil namreč čas, ko je bilo zbiranje značk prava manija, mi, na Kolektorju, pa je nismo imeli. V času razpisa sem bil pri Albrehtu in videl, kaj je narisal. Tudi sam sem imel nekaj podobnega v mislih in podobo z že omenjene značke. Ko sem prišel do Vitala, sem videl, da tudi on riše, potem pa sem mu kar na roko narisal svoj predlog, ki ga je nato dodelal, Jože Potočnik pa mu je dodal segmente in določil dimenzije. Tak predlog je bil potem tudi posredovan komisiji in izbran ter nagrajen,« se spominja Danijel Velikajne.

Vital Wahl iz predala svoje pisalne mize potegne celo original pogodbe o prejetem plačilu. Če bi preračunali v evre, so takrat vsak posamično prejeli po nekaj več kot 200 evrov. Pokazal je tudi prvi Kolektorjev katalog, na katerem se vidi, kakšna oznaka podjetja je bila uporabljana od njegove ustanovitve do takrat, torej 14 let.

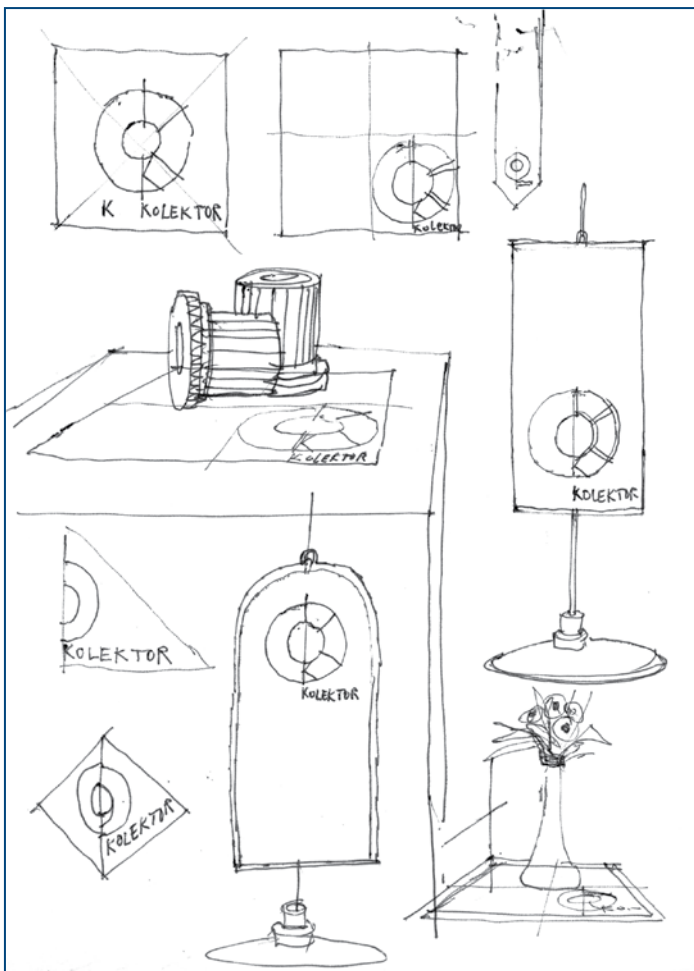
Potem pa je bil njihov znak brez sprememb v uporabi do leta 1998. Vmes so razmišljali o njegovi različni uporabnosti. Arhitekt **Cveto Koder** je zrisal uporabnost znaka na posetnicah, zastavicah, prtičkih, jubilejnih priznanjih in drugih artiklih. Jože Potočnik glede zapisanih pričevanj ni imel pripomb, naknadno je potrdil svoj prispevek k nastanku Kolektorjevega logotipa in znaka in zahteval, da se njegovo pripombo navede kot sledi: Pri skupni prijavi znaka smo sodelovali Velikajne, Wahl in jaz. Velikajne mi je pokazal skico variante znaka, iz katerega sem uporabil idejo knožne puščice. Oblikoval in narisal sem znak v liku, kot je bil sprejet na komisiji. Wahl pa je prevzel nalogo, da znak še preriše,

pretušira na čisto in obarva. Kot se spominjam, sem takrat isti komisiji tudi oddal, ločeno, pisni predlog, da se Tovarna Kolektorjev Idrija (TKI) preimenuje v Kolektor Idrija, kar je bilo tudi sprejeto.

Tudi agencija Formitas, ki se je leta 1998 lotila izdelave nove celostne podobe Kolektorja, njegovega znaka ni spreminjala, le zmanjšala ga je na velikost črk naziva podjetja. Po besedah Formitasovega stratega in partnerja **Mitje Tuškeja** je bila njihova naloga v prvi fazi le redizajnirati obstoječi znak. Po njegovem so znak samo posodobili, ga naredili bolj trendovskega in spremenili tipografijo črk podjetja Kolektor. Z eno besedo, združili so logotip podjetja in njegov znak, ki sta bila pred tem uporabljena kot dve ločeni celoti. Edino, kar so spremenili v znaku, je bila odprava puščice, ki je do tedaj pravzaprav predstavljala črko K.

TOVARN A KOLEKTORJEV IDRIJA

Idrija, dne 11.11.1977
Stev.: 01-1977.MV/jz

Tovarna kolektorjev Idrija, ki jo zastopa direktor mgr. Peter Ruznik dipl.ing.

in

avtorji idejnega osnutka za zaščitni znak Tovarne kolektorjev Idrija pod šifro 3 1/3 ~~ka~~ so Fotošnik Jože, Velikašne Danijel in Wahl Vital skleneje

POGODBO

o prevzemu nagrade in odkupu avtorskih pravic.

1.

Avtorjem idejnega osnutka za zaščitni znak pod šifro 3 1/3 bo Tovarna kolektorjev Idrija po sklepu komisije za izbiro idejnega osnutka zaščitnega znaka, izplačala nagrado v znesku 1500.- din neto, in sicer vsakemu po 500.- din.

2.

Avtorji idejnega osnutka so sporazumni, da jim z dnem sklepa komisije o izbiri prenehajo vsakršne pravice v zvezi z nagrajenim osnutkom.

3.

2. Tovarna kolektorjev si pridružuje pravice odkupljeni idejni osnutek dopolniti in spremeniti in takega nadalje uporabljati kot svoj zaščitni znak.

4.

Nagrada se bo izplačala ob skontaciji osebnega dohodka za mesec november.

5.

Stranki sta sporazumni, da bosta morebitne nastale spore reševali sporazumno, v nasprotnem primeru pa jih rešuje pristojno sodišče.

6.

Ta pogodba je sestavljena v 6 enakih izvodih, od katerega prejmejo po enega avtorji idejnega osnutka, tri pa Tovarna kolektorjev Idrija.

Fotošnik Jože
Velikašne Danijel
Wahl Vital

[Signature]

TOVARN A KOLEKTORJEV
IDRIJA

P.B.F.L.

lir

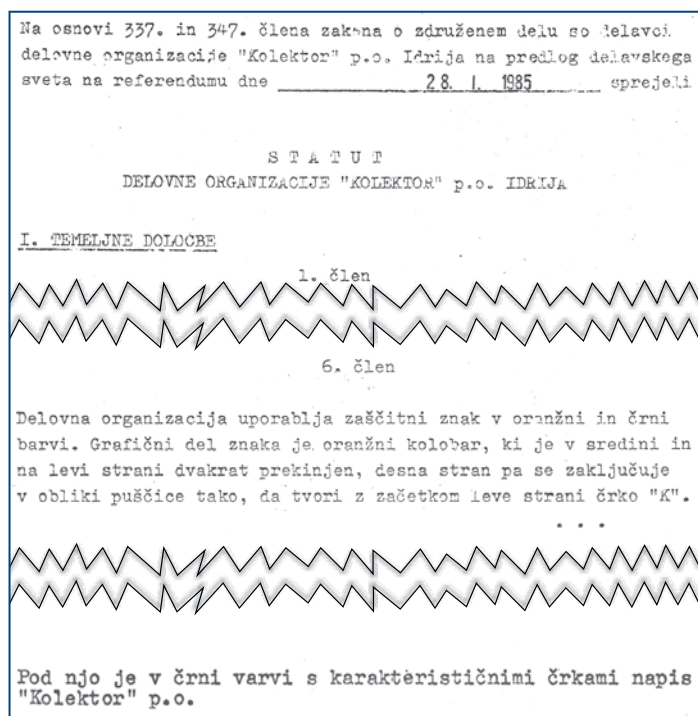

Dobili smo značko

Konec avgusta smo vsi člani kolektiva dobili značko, na kateri je v oranžni barvi zaščitni znak naše tovarne in napis KOLEKTOR IDRIJA.

Značko je oblikoval arhitekt Silvij Jereb, v nakladi 2000 kosov pa jo je izdelalo »Graverstvo« Koper.

Značke so bili posebno veseli zbiralci značk, vendar so nekateri smatrali, da bi bila lahko lepše izoblikovana in kvalitetnejše izdelave. Naklada prvih značk bo kmalu pošla in upamo, da bo nova serija značk kvalitetnejša in tudi v večji nakladi.

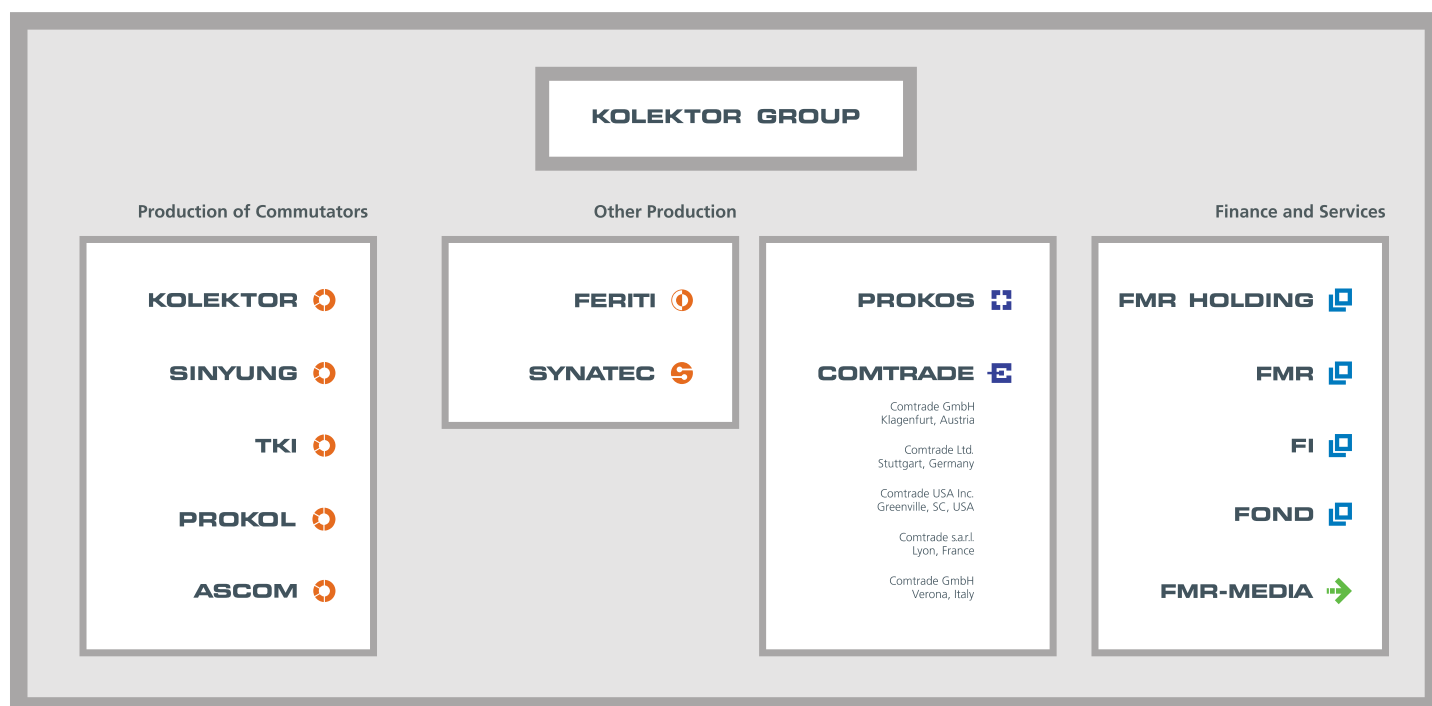
»Sicer pa je bila temeljna preokupacija Formitasa enovita in celovita predstavitev sistema Kolektor, ki je postal močan in prepoznaven poslovni partner, zato je bila ta filozofija prenesena tudi v njegov logotip,« je poudaril Tuškej. »Barvo bakra smo v Kolektorjevem znaku ohranili, logotip pa je dobil grafitno barvo, podobno, kot jo ima prešna masa, ki se uporablja v proizvodnji komutatorjev. V drugi fazi, ki so jo zaznamovali prevzemi in koncernska organiziranost Kolektorja, pa smo si prizadevali na eni strani ohraniti enovitost sistema, na drugi pa njegovo podjetniško raznolikost. Torej, ohranili smo imena prevzetih podjetij in s tem njihovo relativno samostojnost, in določili tisto, kar jih je združevalo in delalo Kolektorsko. Temu so bili namenjeni posamični elementi, tipologija znakov, ki je izhajala iz enotnega sistema. Tako se je znak Kolektorja preselil po verigi navzdol in je predstavljal vsa

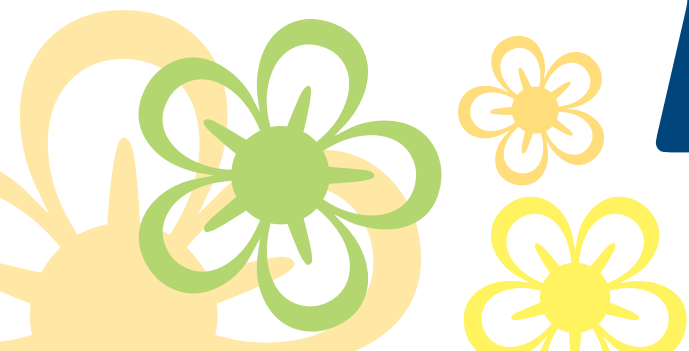
komutatorska proizvodna podjetja, za druge dejavnosti pa smo iskali po isti tipologiji simboliko v znakih samih. Z modro barvo denimo koncernova podjetja, ki niso bila vezana na proizvodnjo komutatorjev, z rdečo podjetja, ki so postala s prevzemi sestavni del koncerna in z zeleno nova podjetja, katerih organska rast je bila pričakovana in ne sodijo v proizvodnjo, so pa sestavni del skupine. Nad vsemi pa je kraljeval Kolektor Group samo s tipografsko rešenim napisom.

V prehodnem obdobju, v pripravi je namreč nova organiziranost koncerna, je znak Kolektorja izginil. Njegovo arhaičnost je nadomestil Kolektor, ki se pojavlja kot naziv pred vsakim njegovim proizvodnim podjetjem, na primer Kolektor Sikom, Kolektor Liv, Kolektor Magma itd.

V Kolektorjevem primeru je sprememba logotipa in znaka narekovala njegova ekspanzija na tujih tržiščih in učvrstitev njegovega ugleda pri poslovnih partnerjih. Niti slučajno pa Kolektor ni cilj al na domače loge in prepoznavnost.

KOLEKTOR 45 let

Dan Kol

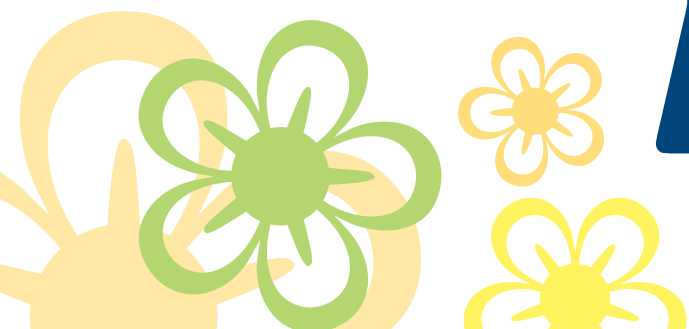
v Idriji, 28.

Dan Kolektorja je za koncern poseben dan. Dan, ki je namenjen druženju in medsebojnemu spoznavanju. Dan, ki ga zaposleni lahko na malo drugačen način preživijo s sodelavci. Vrsto let je bil Dan Kolektorja namenjen samo zaposlenim, pred leti pa se je vodstvo odločilo, da na prireditev povabi še družinske člane zaposlenih. Dan Kolektorja je tako iz prireditve, namenjene zaposlenim, postal družinska prireditev.

Letošnja prireditev že zaradi tega, ker Kolektor praznuje 45. rojstni dan, prinaša nekaj novosti. Poleg že tradicionalnih dopoldanskih športnih iger, družabnih iger, programa za otroke ter popoldanske in večerne zabave na osrednjem prireditvenem prostoru v športnem parku Staneta Bloudka, koncern v sodelovanju z Zdravstvenim domom Idrija na dan prireditve pripravlja še Dan zdravja, ki se ga je lani udeležilo rekordno število občanov.

KOLEKTOR 45 let

Dan Kol

v Idriji, 28.

Kolektorja

junija 2008

Vodstvo koncerna je prvo od aktivnosti v sklopu Dneva Kolektorja že pripravilo, saj je prejšnji teden na ogled po proizvodnih prostorih popeljalo otroke zaposlenih, stare od 5 do 12 let. Z ogledom so želeli otrokom približati podjetje, v katerem so zaposleni njihovi starši. Kolektorjeva inženirja Jaka Ogrič in Dušan Tominc sta otrokom na zabaven način predstavila Diviziji A in B. Kot je povedala direktorica Personale Eva Cvelbar, so z udeležbo zadovoljni in že razmišljajo, da bi tovrstni ogledi postali stalnica.

Kolektorja

junija 2008

Znani inovatorji za leto 2007

Danijela Brložnik

Bliža se Dan Kolektorja in kot vsako leto bomo tudi letos na ta dan podelili nagrade inovatorjem leta za preteklo leto. V letu 2007 smo bili zelo pridni, inovativni, ustvarjalni in smo intenzivno izboljševali naše procese, orodja izdelke ... Prijavili smo rekordno število idej (958) in letos poskušamo dosežene rezultate iz preteklega leta še izboljšati.

Izbrali smo najboljše inovatorje za področja malih izboljšav, koristnih predlogov in tehničnih izboljšav za leto 2007.

Nagrada za področje Male izboljšave Bogdan Kovačič – Jovo.

Le kdo ga ne pozna. Zaposlen je v diviziji B2, z izkušnjami, ki jih ima, ter dobro voljo pa večkrat pomaga tudi ostalim divizijam. Poznan je celemu mestu in vsem zaposlenim na Kolektorju. Tu se je zaposlil leta 1974. V začetku zaposlitve je opravljal razna dela, čistil, pometal ter odvažal bakrene

špene od strojev. To delo je opravljal kratek čas, nato je bil premeščen na stružne avtomate, kasneje pa v delavnico popravljanja komutatorjev. V tej delavnici Jovo ročno ali strojno popravlja razne napake na komutatorjih. Pri tem delu je potrebna spretnost, natančnost in iznajdljivost. Pri svojem vsakodnevnem delu potrebuje veliko priprav in pripomočkov, ki si jih v večini izdelava sam in si s tem olajša delo ter povečuje produktivnost. Nagrado za male izboljšave si je prislužil z naslednjimi izboljšavami: stroj za brušenje nožev, nož za čiščenje, priprava za sočasno krtačenje komutatorjev, držalo izmetne cevi pri optični kontroli, ročaj za krtačenje komutatorjev, nož za popravila ... Jovo pravi, da ima še dosti idej, ki jih bo poskušal realizirati in vpeljati v svoje delo v letu 2008/09. In to mu tudi verjamemo.

Nagrada za področje Koristni predlogi Jure Gantar

Začel je kot strojni tehnik pripravnik in kasneje tehnolog za brizganje. Po služenju vojaškega roka ga je čakalo delovno mesto urejevalca na začetnih linijah proizvodnje HB komutatorjev. Pri svojem delu je hitro napredoval, saj je predhodno znanje in izkušnje

znal nadgraditi sam, njegova inovativnost pa izhaja predvsem iz želje po ustvarjanju in iz izrednih delovnih navad. Njegovo delo ni zgolj »odbrenkati izmeno«, kadar mu izziv ne da miru, zanj čas ne obstaja, pot do uspeha – cilja najde z vztrajnostjo, ki je še ena izmed njegovih odlik. Njegove izboljšave so vsebinsko zelo dobre, uporabne in z občutnimi prihranki v proizvodnem procesu, predvsem pa tudi v njegovo osebno zadovoljstvo!

Izmed njegovih številnih izboljšav so najboljše: zmanjšanje porabe zraka na pnevmatskih vibratorjih, predelava saržerja za RŽA Alcatel, predelava mazanja na RŽA, pri tem predlogu je inovator sam poskrbel tudi za izdelavo lekcije na eno temo in izobraževanje še ostalih urejevalcev.

Nagrada za področje Tehnične izboljšave Emil Namar

Emil Namar je vzdrževalec mehanik, zaposlen na vzdrževanju Kolektor Sikom d. o. o.

Z velikim strokovnim znanjem na področju hidravlike in pnevmatike veliko prispeva k odpravi marsikaterega zastoja ter k raznim izboljšavam na strojih. Naj jih naštejemo nekaj:

avtomatski izklop zraka, nadomestitev reduktorja Stöber, polnjenje grelnega sistema, avtomatsko mazanje stroja in druge.

Rad priskoči na pomoč, vedno ima polno idej, kar se vidi tudi pri številu inovativnih predlogov, kjer je že več let v samem vrhu na Kolektorju. Večino idej, ki si jih zamisli, tudi sam realizira. Nenehno išče nova znanja – nove izzive, ki jih kasneje koristno uporabi v praksi. Obiskuje tudi izobraževalni program za mehatronika, kar mu bo dalo dodatne možnosti v želji doseči nekaj več.

Če bi ga morali opisati z nekaj besedami, bi rekli, da je tovariški, saj mu je veliko do pristnih odnosov znotraj vzdrževanja kakor tudi v komunikaciji s proizvodnjo. Je strokoven, delaven, samostojen, predvsem pa iznajdljiv, kar se odraža pri vsakodnevnih opravilih. Vedno dobre volje. Rečem lahko, da je »taprav vzdrževavec«. Takih je malo, zato mu želimo, da bi bil še naprej tak, kot je.

Ker pa je naš cilj okrepiti tudi timsko delo, smo se tokrat odločili nagraditi tudi najboljše ekipe:

- Za timsko delo na področju inovativnosti oz. izboljšav (največ timskih idej) bo podeljena nagrada poslovnemu področju **Vlek**.

- Po številu danih idej na zaposlenega bosta nagrajeni poslovni področji: **Vzdrževanje** ter **Nabavna in prodajna logistika**.

V okviru posameznega poslovnega področja pa smo dodatno izbrali tudi inovatorja, ki se je v letu 2007 posebej izkazal na področju inovativnosti, pri čemer smo poleg števila in kakovosti prijavljenih predlogov upoštevali tudi vsesplošno udejstvovanje in sodelovanje zaposlenega pri izboljševanju delovnega okolja, procesov, tehnologij, organizacije ... Po posameznih poslovnih področjih bodo nagrajeni: **Franci Rojc, Matjaž Prezelj, Marija Gantar, Boštjan Brelih, Valter Peterneš, Klara More, Aljoša Rupnik, Milan Razpet, Primož Poljanec, Emil Tomič, Mojca Zajc**.

Koncern Kolektor nagradil raziskovalno delo idrijskih osnovnošolcev

Zaposleni v koncernu Kolektor še kako dobro vedo, koliko znanja in truda je potrebnega za doseg cilja, zato so z veseljem nagradili skupino mladih raziskovalcev z idrijske osnovne šole, ki je pripravila nalogo o elektromagnetnem sevanju. **Tomaž Hvala, Katjuša Koler, Peter Rupnik** in **Miha Vončina** so se odzvali vabilu Forumu za elektromagnetno sevanje in pripravili raziskovalno nalogo o elektromagnetnem sevanju v njihovem okolju. Zanj so prejeli zlato priznanje. Njihovega uspeha so se razveselili tudi na

Kolektorju in jih za dosežek nagradili. Ob tem so izrazili željo, da bi jih mladi raziskovalci obiskali in jim sami podrobneje predstavili raziskovalno nalogo. Kolektorjevi inženirji, ki so se udeležili predstavitve, so imeli za učence kar nekaj vprašanj, pa ne zato, ker bi bila njihova predstavitev nepopolna, pač pa, ker so jih rezultati, ki so jih dobili z meritvami, dejansko zanimali. Hkrati so mladim raziskovalcem tudi predlagali, kako lahko nalogo še izboljšajo. To je bilo Tomažu, Katjuši, Petru in Mihi nedvomno v pomoč, saj jih je že v kratkem čakala še predstavitev naloge na Inštitutu za varovanje zdravja v Ljubljani.

Sicer pa je omenjena predstavitev le ena od oblik sodelovanja med koncernom in idrijsko osnovno šolo. Pred tem je koncern za skupino učencev že pripravil niz delavnic s področja elektronike ter zagotovil finančno in kadrovsko podporo pri izvedbi raziskovalnega tabora za nadarjene, ki bo konec junija na Medvedjem Brdu.

Edini pripomoček, ki sem ga uporabljal, je osebni selektivni dozimeter Antennessa EME Spy in pripadajoč računalniški program. Dozimeter sem nosil tri dni. Omenjeni merilec meri vsa električna polja s frekvencami od 88 MHz do 2400 MHz in z jakostjo od 0.05 V/m dalje.

Ugotovitve o sevanju v lokalnem okolju:

1. Največje izmerjene vrednosti so posledica pogovorov po brezžičnih telefonih DECT, kjer je merilnik nameril kar 5,01 V/m. To je posledica telefonskega pogovora, ki pa ni trajal niti eno minuto, saj je tako sevanje zaznano samo enkrat. 5,01 V/m predstavlja 26 % mejne vrednosti za I. območje.

2. Radijske frekvence so samo trikrat v celotnem času merjenja prestopile 0,1 V/m, kar je zanemarljivo. Razlog je v tem, da živim več kot kilometer stran od najbližjega radijskega oddajnika, za katerega vem.

3. Sevanje TV postaj sploh ni bilo zaznано, to pomeni, da je električno polje, če je že bilo prisotno, vsako merjenje znašalo manj kot 0,05 V/m.

4. GSMrx ali oddajanje na frekvencah GSM mobilnih telefonov je bilo sicer nekajkrat zaznано, enkrat je doseglo celo vrednost 1,87 V/m, kar predstavlja 10 % mejne vrednosti za I. območje in je posledica pogovora po mobilnem telefonu. Vendar je bil merilnik v času pogovora približno 1,5 m oddaljen od telefona, zato je mogoče, da tik ob njem sevanje presega mejne vrednosti. Sevanje baznih postaj je zanemarljivo. Sicer živim le okrog 230 metrov po zračni črti od najbližje bazne postaje, vendar je usmerjena popolnoma v drugo smer. Elektromagnetno sevanje v območju UMTS ni bilo zaznано. Razlog je v tem, da ta tehnologija še ni v množični uporabi kot denimo navadni mobilni. Presenetilo me je polje v frekvenčnem območju Wi-Fi. Zaradi bližine internetnega WLAN usmerjevalnika so vrednosti višje, kot sem pričakoval. Največja vrednost je 0,57 V/m, mejna vrednost pa je 19 V/m. V šoli sem meril po vseh učilnicah, administrativnih prostorih in telovadnicah. Pred merjenjem sem s pomočjo računalnika uskladal svojo ročno uro in uro v merilniku.

Ugotovitve o sevanju v šoli:

1. V območju radijskih frekvenc je vrednost samo enkrat dosegla 0,06 V/m, in sicer v učilnici za slovenščino 2. Ker je mejna vrednost za tovrstne frekvence 8,6 V/m, pomeni, da najvišja izmerjena vrednost še vedno ne dosega niti enega procenta mejne vrednosti.

2. Sevanje GSMrx ali sevanje GSM baznih postaj je bilo presenetljivo močno. Ko smo na spletni strani <http://www.kremen.arso.gov.si/nvatlas> iskali bazne postaje v naši okolici, smo odkrili, da se nam najbližja nahaja zgolj nekaj več kot 150 m, in sicer na strehi Doma upokojencev. Vpliv bazne postaje se najbolj čuti v drugem nadstropju, saj so postaje zasnovane tako, da sevajo skoraj vodoravno. Ker so po zračni črti najbližje učilnice angleščina 2 ter slovenščina, je v teh učilnicah sevanje največje. Največja vrednost je bila 0,51 V/m. Sicer je to manj kot 3 % mejne vrednosti, a je vseeno več, kot sem pričakoval.

3. Administrativni prostori niso izpostavljeni sevanju toliko kot učilnice. Merilnik je zaznal samo sevanje bazne postaje, ostala polja pa so znašala ves čas merjenja manj kot 0,05 V/m. Najvišja poljska jakost je znesla 0,16 V/m, in sicer v zbornici.

4. V telovadnicah je bilo zaznано le sevanje bazne postaje v veliki telovadnici športnega centra. Polje je doseglo 0,11 V/m.

Peter Rupnik

Naše delovne naloge so bile pridobiti znanje o elektromagnetnem sevanju (v nadaljevanju EMS), o merjenju elektromagnetnega sevanja in o merilnih napravah, ki merijo EMS, ter ugotoviti prisotnost sevanja mobilne telefonije v našem okolju.

V okviru naše naloge smo izvedli obširno anketo glede uporabe mobilnih telefonov in gledanja televizije. Naša predvidevanja so bila, da večina učencev ne pozna posledic sevanja mobilnih telefonov in da so uradniki na občini obveščeni o brezplačnih meritvah elektromagnetnega sevanja. Predvidevanja so se več ali manj tudi potrdila. Mobilni telefoni sevajo bolj, če smo bolj oddaljeni od bazne postaje in imamo zaradi tega šibek signal. Če se oddaljimo od vira sevanja za dvakrat, se sevanje zmanjša za štirikrat. Pisali smo tudi o baznih postajah, kjer smo prišli do ugotovitve, da bazne postaje na Idrijskem ne presegajo določenih sevalnih omejitev. V centru Idrije je samo ena bazna postaja in ta ustreza vsem normativom, zelo moteča pa je izbira lokacije, saj stoji na Domu upokojencev. Na podlagi rezultatov ankete, ki smo jo razdelili med učence druge in tretje triade na naši šoli, smo prišli do ugotovitve, da je osveščenost o EMS zelo slaba. Anketo smo morali tudi predstaviti. Predstavili smo jo s tabelami, tortnimi diagrami in komentarjem. Imeli smo tudi razgovor z **Borutom Kavčičem** iz trgovine Telefonika, ki nam je povedal, da med kupci mobilnih telefonov ni opazil velikega zanimanja o podatku SAR, ki določa, koliko sevanja se pretvori v toploto v našem telesu.

Kavčič meni, da se v naši okolici malo govori o povezavi EMS z mobilno telefonijo. Ponudil nam je tudi nekaj zloženkov proizvajalcev mobilnih telefonov, v katerih ni bilo podatka SAR. Je pa podatek SAR objavljen na Mobitelovi spletni strani.

Naš zadnji razgovor je potekal z inšpektorico za okolje in prostor pri Občini Idrija **Mojco Remškar Planinc**, ki nam je predstavila ustrezne dokumente in nam zagotovila, da vse bazne postaje v Idriji in njeni okolici ustrezajo predpisanim standardom. Remškar Planinčeva je izkazala zanimanje za naš končni izdelek.

Raziskovalno nalogo smo predstavili tudi v Kolektoru in na Inštitutu za varovanje zdravja v Ljubljani. Glede na poznavanje posledic elektromagnetnega sevanja, ki je po ugotovitvah iz rezultatov ankete zelo nizko, se bomo potrudili, da bomo širili znanje še naprej.

Za konec pa še to: z mobilnim telefonom kljub „dokazom“ na internetu ne boste uspeli skuhati jajca.

Miha Vončina

Učenci zadovoljni z delavnicami

Polona Šemrl

Sredi aprila je na obisk na Kolektor prišla skupina učencev idrijske osnovne šole. Opazili pa ste jih lahko več kot le enkrat. To so bili namreč udeleženci štirih delavnic, ki jih je za osnovnošolce, ki jih zanima elektronika, pripravil koncern. Uvodna delavnica je bila nekoliko drugačna od ostalih treh, saj je bila tudi njena tematika drugačna. **Ludvik Kumer**, izvršni direktor novih programov in razvoja sistemov za komutatorske programe, je 16 učencem predstavil delovanje strojev in njihovo uporabnost. Teoriji pa je, kot je to navada, sledila praksa. Na naslednjih

delavnicah, ki jih je pripravila skupina za elektroniko, so fantje spoznavali uporabnost elektronike, se učili izdelovanja elektronskega vezja in programiranja. Sliši se težko in zapleteno, vendar so se člani skupine za elektroniko potrudili in učencem pripravili smrečice, ki so jih otroci opremili z LED diodami. Ko je bila smrečica opremljena z lučkami, jih je bilo potrebno še sprogramirati, da je novoletna jelka svetila tako, kot so si fantje želeli. Ob zaključku so si bili učenci enotni, da bi se z veseljem udeležili še kakšnih podobnih delavnic. Deležni jih bodo že naslednje šolsko leto, saj vodstvo koncerna z zaposlenimi na idrijski osnovni šoli že snuje načrte za nadaljnje uspešno sodelovanje.

Miha Tratnik – Bajc, 5. a: Za udeležbo na delavnici sem se odločil, ker me zanima elektronika. Najbolj všeč mi je bilo, ker smo si ogledali proizvodnjo komutatorjev in naredili smrekico.

Bine Rovtar, 4. c: Vse delavnice so mi bile zelo všeč. Na njih sem se naučil veliko novega, veliko novih stvari, povezanih z elektriko. Če bodo delavnice tudi prihodnje leto, si želim, da bi izvedel še kaj novega o elektriki.

Jaka Kopač, 8. b: Na delavnice sem se prijavil zaradi teme. Najbolj mi je bilo všeč, da smo dejansko nekaj naredili in izvedeli veliko novega o obravnavani temi. Nekaj stvari in strojev, ki smo si jih ogledali, sem tokrat videl prvič. Za naslednje leto si želim še več praktičnega dela.

Kevin Tušar, 7. c: Za udeležbo sem se odločil, ker bi rad bolje spoznal elektriko, in ta delavnica je bila ravno pravšnja. Pa tudi zato, ker rad kaj delam in rad spoznavam kaj novega. Najbolj mi je bilo všeč, ker smo na delavnici programirali in cinili. Naučil sem se programirati in bolje brati načrte.

Andrej Rupnik, 6. d: Na delavnico sem se prijavil, ker me zanima elektrika. Najbolj mi je bilo všeč, da smo naredili svoj izdelek in da sem se naučil ciniti. Če bo koncern pripravil še kakšno delavnico, se je bom z veseljem udeležil.

Marja Šifrer Vehar, koordinatorka dela z nadarjenimi: Učenci so bili z gostoljubnostjo Kolektorjevih strokovnjakov – inženirjev zelo zadovoljni, saj so jim na konkreten način prikazali zakonitosti tehnologij z elektrotehničnega področja. Navdušilo jih je predvsem preizkušanje ter pridobivanje znanja in spretnosti v sestavljanju in programiranju elektronskega vezja. Pri praktičnem delu – spajkanju komponent na tiskano vezje so pokazali izreden interes, vztrajnost in natančnost.

direktor ajdovskega Primorja Dušan Črnigoj, ki je v primerjavi z lansko lestvico izgubil pet mest, Edvard Svetlik iz spodnjeidrijske Hidrie pa je na lestvici najuglednejših direktorjev pristal na 42. mestu in je z lanske lestvice zdrknil kar za 23 mest.

Podjetje Kline & Partner ugotavlja poslovni ugled direktorjev od leta 2002.

"Podjetje Kolektor zelo postopoma izstopa iz anonimnosti in v poslovni javnosti počasi pridobiva vse večji ugled. Pri tem je očitno, da tega ne gradi na visoki stopnji poznanosti, temveč na ideji, stari ljudski modrosti, da se dobro blago samo hvali. Kakovost izdelkov in inovativnost sta njegovi odliki, kar dobro vedo kupci in drugi poslovni partnerji. Precej manj se tega zavedajo prenekateri člani domače poslovne javnosti. V zadnjem času je prišlo zaradi prevzema LIV-a in posledičnih reorganizacij do pogostejšega omenjanja Kolektorja v medijih in v govoricah, kar je vplivalo na njegovo poznanost in je povišalo umestitev na lestevici ugleda.

[illegible]

Koncert Oliverja Dragojevića z gostoma

Ob 45-letnici Kolektorja je ta za zaposlene v koncertnu in za izbrane goste v Modri dvorani v Idriji pripravil celovečerni koncert **Oliverja Dragojevića** z gostoma, **Otom Pestnerjem** in **Darjo Švajger**. Uvodoma je glasbenih užitkov pričakujočo publiko nagovoril predsednik uprave koncertna **Stojan Petrič**. Na kratko se je dotaknil zgodovine Kolektorja, ki je začel svojo pot z nekaj deset zaposlenimi ter nekaj deset tisoč takratnih jugoslovanskih dinarjev letnega zaslužka in v jubilejnem letu načrtuje že do 300 milijonov evrov prometa. »To je zgodba petinštiridesetih let, v katerih smo gradili, ustvarjali, premoščali krize in tudi sedANJI globalni, s katero se tudi mi soočamo, se bomo uspešno postavili po robu«, je bil v kratkem nagovoru prepričan predsednik uprave koncertna. V počastitev 45-letnice Kolektorja je ta že lani sodeloval na dveh odmevnih športnih prireditvah državnega pomena. Podobno bo to storil tudi letos. Junij je bil še posebej pester. Začel se je z Dragojevićevim koncertom, nadaljeval z Maratonom Franja, zaključil pa se bo s tradicionalnim Dnevom Kolektorja.

Kolektorjevi kolesarji spet druga najštevilčnejša ekipa na Maratonu Franja

Letošnjega, že 27. maratona Franja BTC City, se je udeležila tudi 88-članska ekipa Kolektorjevih kolesarjev in za svojo množično udeležbo prejela pokal. Po številu udeležencev na maratonu jih je prehitela le ekipa kluba Polet. Sicer pa pokal za drugo najštevilčnejšo ekipo na maratonu ni bil edino priznanje, ki so ga domov prinesli Kolektorjevi kolesarji. Tudi posamično so se zelo dobro odrezali. Najuspešnejši je bil mladi **Alen Štucin**, ki je v skupni razvrstitvi zasedel odlično 12. mesto, v svoji skupini pa je bil drugi. Med ženskami sta se na oder za zmagovalke v svojih starostnih skupinah povzpeli še **Irena Hočevnar**, ki je bila prva, in **Sara Drmota**, ki je zasedla tretje mesto.

V ljubljanski restavraciji Via Bona, kjer so se po končanem maratonu zbrali koncernovi kolesarji, sta namestnik predsednika koncerna Kolektor **Radovan Bolko** in direktor za razvojno tehnološko področje Kolektorja Sikom **Marjan Drmota** nagradila še najboljše tri Kolektorjeve kolesarke in kolesarje. Med ženskami so se najbolje odrezale že omenjena Sara Drmota ter **Ana Drmota** in **Martina Primožič**, med moškimi pa so bili najhitrejši Alen Štucin, **Valter Rupnik** in **Boštjan Pajntar**.

Za Kolektorjeve kolesarje, od katerih se jih je letos prvič s progo spopadlo 51, sta na parkirišču pred upravno stavbo koncerna v Idriji, kjer je bila ena od uradnih okrepčevalnic na progi, navijala tudi predsednik koncerna Kolektor **Stojan Petrič** in direktor za proizvodno poslovno področje Kolektorja Sikom **Valter Leban** ter jim zaželela, da bi brez padcev prišli do cilja.

9. orodjarski tek - v medsebojnem dvoboju je zmagal tretji

V najslabšem vremenu, kar letos sploh ni bila redkost, sta se na 18 kilometrov dolgi progi med Postojno in Senožečami spet pomerila izzzvanec **Veselko Španič** in izzivalec **Miran Volk**.

Orodjarski tek se je prvič zgodil pred devetimi leti, ko je Veselko Španič s sodelavci stavil, da bo iz Postojne v Senožeče pretekel prej, preden bo komu od kolegov to pot uspelo premagati najprej pet kilometrov s kolesom in potem naprej s tekom. Kar nekaj let je kot specialist za dolge proge svojo napoved brez večjih naporov tudi uresničeval, dokler se mu pred štirimi leti ni postavil po robu Miran Volk. Tako je bilo tudi letos. Ob treh popoldne se jima je na startu v Postojni pridružila tudi ekipa Kolektorjevih orodjarjev, kolesarji in tekači. Svojim postojnskim kolegom so že prvič pokazali, da so ne samo dobri, temveč odlični.

Ervin Koder, ki se ukvarja z gorskim tekom, je namreč na cilj pritekel prvi. Tako je pomiril vse, tudi izzivalca in izzvanca, ki je v Postojni še pred začetkom preizkušnje napovedoval zmago. Na koncu so bili vsi zadovoljni, predvsem pa Miran

Volk, ki si je letos priboril izenačitev z Veselkom Španičem. Najboljši v teku, kolesarjenju in duatlonu so prejeli medalje, vsi pa so odšli domov siti in po želji tudi mokri od znotraj.

Marko Gerželj, vodja postojnske enote koncernove orodjarne, je v upravičeni odsotnosti krovnega šefa **Žige Kogej**a na podelitvi medalj izrazil prepričanje, da to ne bo edino druženje med koncernovima družbama. Po izdatnem prigrizku, ki je sledil, so si namreč rekli: »Nasvidenje na Dnevu Kolektorja v Idriji!«

Počitniško delo za dijake

Ena od oblik predstavljanja koncerna Kolektor mladim je tudi počitniško delo. Pred dnevi jih je obiskala skupina dijakov, ki jih predvsem zanimata naravoslovje in tehnika. Koncernovi strokovnjaki so jim predstavili možnosti počitniškega dela in jih popeljali po oddelkih, kjer bi med počitnicami lahko nabirali nova znanja.

TRGOVINA

- odkup in prodaja odpadnih surovin
- trgovina z izdelki črne in barvne metalurgije

POSREDNIŠTVO

- posredovanje proizvodnih storitev
- prodaja komutatorjev za rezervne in nadomestne dele

Kamera kot glasbeni instrument

Gašper Uršič

Ko poprimete v roke svojo kamero, pomislite na to, da je vam kamera to, kar je slikarju čopič ali glasbeniku inštrument. Obvladovanje tehničnih osnov in možnosti, ki jih pri snemanju nudi kamera, spada torej med osnove vsakega snemalnega dela.

V tokratnem članku se bomo predvsem osredotočili na to, kako lahko še bolj dodelamo našo kompozicijo. Začeli bomo tam, kjer smo končali – pri pravilu tretjin. Kot ste že lahko prebrali, nam pravilo tretjin omogoča očem prijazno kompozicijo, na enostaven ter hiter način z navideznim deljenjem vidne slike na naši kameri po horizontali ter vertikali.

Osnovni motiv naše kompozicije nato postavimo na stičišče ene izmed teh tretjin. Vendar pa to še zdaleč ni vse, kar lahko storimo, da bo naša slika še bolj privlačna.

Globinska ostrina

Kot ste verjetno opazili, je v filmih velikokrat glavni motiv kompozicije, npr. obraz osebe, izostren, ozadje za njim pa je delno ali v celoti zamegljeno. Temu efektu, ki ga dosežemo s pravnimi nastavitvami na objektivu, pravimo globinska ostrina. Veliko lažje je to neostro dosegati pri profesionalnih kamerah ter pri fotoaparatih z dobrimi objektivami. Najlažje pa si boste to predstavljali z naslednjima fotografijama. Na prvi imamo primer velike globinske ostrine, zato je skoraj celotna fotografija izostrena. V tem primeru to ni najbolje, saj je za oko ozadje moteče. Na drugi sliki pa imamo primer majhne globinske ostrine, izostren je samo glavni motiv. S tem smo dosegli, da ozadje ni več moteče.

Torej zakaj globinska ostrina predstavlja problem pri amaterskih kamerah? Odgovor je zelo enostaven – objektiv. Objektiv, ki so vgrajeni v naše kamere, niso objektiv višjih cenovnih razredov, tako kot je to pri profesionalnih kamerah, kjer lahko samo objektiv dosega cene čez 50.000 evrov. Ker pa večina izmed nas nima nekaj deset tisoč evrov za nakup profesionalnih videokamer, smo se primorani znajti drugače.

Ostrina je ponavadi osnovna zahteva pri videoposnetkih ter fotografiji, vendar to še ne pomeni, da mora biti slika vedno absolutno ostra. Z ostrino ter neostro na naših posnetkih lahko poudarimo, kar mislimo, da je bistveno, gradimo vtis prostornosti ter izločamo nepotrebne moteče predmete.

Enostaven trik?

Kako doseči neostro na posnetku z amatersko kamero? Da bi dosegli efekt neostri na posnetku z nam dostopno opremo, se bomo poslužili naslednjega trika. Prvi pogoj, da nam bo to uspelo, je, da imate stativ za kamero ter da vaša kamera omogoča funkcijo ročnega ostrenja.

Najprej si zamislimo, kako bi posnetek naredili običajno: kamero bi najverjetneje imeli v rokah, od našega glavnega elementa na posnetku (npr. otroci) bi bili oddaljeni nekaj korakov. Dobra stran tega, da imamo kamero v rokah in ne na stativu, je ta, da smo zelo hitro odzivni in mobilni, ker nam ni treba prenašati stativa ter ga na novo postavljati. Slaba stran tega pa je, da se nam bodo posnetki tresli, v nobenem primeru pa tako blizu glavnega motiva ne bomo mogli zamegliti ozadja – torej bo na posnetku vse ostro, kot je to prikazano na naslednji sliki.

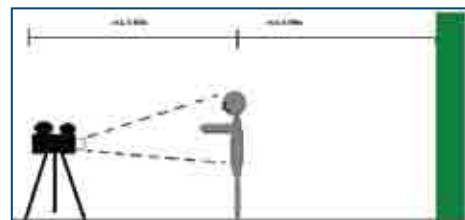
Sedaj pa si pogledjmo, kako bomo naredili naše ozadje neostro: kamero bomo zaradi zmanjšanja tresljev postavili na stativ, spremenili bomo nastavitve ostrenja pri

kameri – izklopili avtomatsko ostrenje ter posnetke ostrili ročno.

Nato bomo kamero s stativom premaknili okrog deset metrov stran od našega glavnega motiva (glej skico), jo postavili ter uravnali s terenom. Za čim večjo zameglitev ozadja vam bo koristil še napotek, da naj bo ozadje, ki bi ga radi zameglili, prav tako oddaljeno od glavnega motiva okrog deset metrov.

Ko nam pride prav tudi zoom ...

Ko kamero uravnamo, pride na vrsto drugi del trika, uporaba zooma na kameri. Z zoomom glavni motiv približamo do konca in ga izostrimo. Če ste kamero pravilno postavili ter izostrili vaš glavni motiv, bi sedaj moralo biti ozadje rahlo neizostreno. Seveda to ne bo toliko zamegljena slika, kot jo predstavljata sliki z rožami, bo pa dovolj, da boste svoj motiv rahlo ločili od ozadja ter s tem dosegli bolj filmski izgled vaše posnetka, bolj sanjsko in estetsko sliko. Postavitev kamere ter rezultat pa nam lepo prikažeta naslednji sliki.

Diagonale

Ko pridemo do tega, da bi radi naredili še boljšo kompozicijo, so ena izmed stvari, na katere je treba biti pozoren, linije. Govorimo seveda o linijah, ki že so v naravi in jih skušamo vključiti v našo kompozicijo. Pozorni moramo biti predvsem na diagonalne linije.

Zakaj ravno diagonalne linije? Diagonalne linije lahko poudarjajo veliko stvari: na

primer globino, sliko nam napravijo bolj tridimenzionalno, zaradi njih je slika bolj dinamična in ima več energije. Z diagonalnimi linijami pa tudi dosežemo, da se osebk, ki se premikajo diagonalno, z odmikanjem v prostoru manjšajo, s približevanjem pa večajo, kar na posnetku ustvarja večjo dinamiko.

Primer postavitve

Na prvi sliki so označene dominantne horizontalne linije, ki jih ustvarjajo vrh klope, sedišče ter rob pločnika. Trenutni položaj posnetka je zelo slab primer postavitve in sedaj moramo razmisliti, kako bomo te

linije uporabili za izboljšanje kompozicije. Posnetek bomo najhitreje izboljšali z drugo pozicijo kamere, in sicer na podlagi tega, da se bomo izognili horizontalnim linijam ter raje uporabili diagonale. V praksi to pomeni, da se premaknemo nekaj korakov levo ali v našem primeru desno. S spremembo pozicije smo preuredili horizontalne linije v diagonale ter s tem dosegli večjo estetiko posnetka, saj naše oko sedaj sledi diagonalam v notranjost slike. Tako nam ta trik doda večji občutek globine, linije pa se lepo vlečejo v neskončnost.

Rezultat pa je lepo viden na naslednji sliki. Še nasvet za naprej: ko se ukvarjate s postavitvijo kadrov, naj vas ne skrbi toliko, ali ste vse postavili pravilno, čas in izkušnje vam bodo prinesle občutek, da boste že ob postavitvi kamere takoj vedeli, ali bo posnetek na koncu dober ali slab.

Čudna stran jezika

Domen Uršič

Vsak dan ga uporabljamo, na vsakem koraku je z nami, ne moremo mu uiti, lahko pred njim bežimo in se mu skrivamo, a prej ali slej je spet tukaj in z njim imamo opravka. Je pa jezik obenem ena taka čudna zadeva, ki nas težko pusti hladnega. Sploh na področju, kjer živimo mi.

Velikokrat slišimo opazke, da ne znamo govoriti slovensko, da smo pač neki čudni gornjani, ki se imajo za Primorci, a še govoriti ne znajo. Prva odvrnitev, ki jo lahko komu navržemo, je, da slovenščina kot jezik ne pozna samo ene zvrsti jezika, ampak nam v Slovenski slovnici jasno piše, da je slovenski jezik le neke vrste nadpomenka (pojem) za vse različne pojavnne oblike jezika, ki ga najdemo na geografsko zamejenem področju, ki mu po nekem čudnem naključju rečemo Republika Slovenija.

Prva osnovna delitev jezika je seveda glede na prenosnik: nekaj je govorjeni jezik, nekaj drugega pa je pisani (zapisani) jezik. Druga, za nas zelo pomembna, je socialno zvrstna delitev (poimenovanje ni popolnoma ustrezno, a gre za uradni termin), kjer ga delimo na zborni in splošnopogovorni, pokrajinski pogovorni jezik ter narečja. V naših krajih je narečje zelo značilno, saj je od knjižne različice močno razlikovalno, že sam slušni vtis, ki ga drugi govorci dobijo ob stiku z našim narečjem, daje slutiti, da gre za zelo značilno različico jezika.

Je pa ena stvar pri narečju, ki se govori v naših krajih, v teoriji še vedno le cerkljansko narečje (idrijski govor kot del le-tega), zanimiva, saj je prav zaradi statusa, ki ga narečje pri nas uživa, prišlo do funkcijske razvitosti narečja, kar po teoriji za narečja naj ne bi bilo značilno. Kaj to pomeni? Narečje se na našem področju uporablja v zelo različnih situacijah in kontekstih. Od vsakdanje rabe, do nastopov na lokalnih (tudi državnih) medijih (govorimo o govornem jeziku), v javni upravi, v zasebnem sektorju, v strokovni javnosti, na političnem področju

in pa tudi v publicistiki. Ne smemo pozabiti, da je s tem mišljen govorjeni jezik in da s tem niso mišljeni vsi govorni položaji pri vseh ljudeh; se pa pojavlja v veliki meri.

Zakaj je prišlo do prestižnega statusa narečja? V 20. stoletju se je predvsem na Cerkljanskem dogajalo veliko stvari, ki so vplivale na to, da se je narečje tako utrdilo v ljudeh. Najprej je prišla italijanska okupacija, ki je predvsem v Cerknem pomenila pobeg več meščanskih družin v prvo Jugoslavijo, kar je pripeljalo do pomanjkanja izobraženega kadra in tudi pomembnega deleža ljudi, ki so do takrat oblikovali kulturno podobo naše dežele.

Eden izmed razlogov, da se je cerkljanščina tako usedla v ljudi, je prav restriktivna italijanska oblast. Prav narečje je bilo tista oblika pobega, ki je omogočila domačinom, da so ohranili svojo lastno identiteto. Jezik je namreč v Evropi pomemben del posameznikove identitete, saj ga zelo močno zaznamuje. Nasploh pa je to značilno za Slovenijo, saj imamo 7 osnovnih narečnih skupin, znotraj njih pa se nahaja prek 40 različnih narečij in govorov. V Sloveniji se lahko regionalno pripadnost posameznika določi že po nekaj izgovorjenih povedih, seveda, če smo izurjeni v prepoznavanju. Drug pomemben dejavnik, ki pripomore k prestižnosti narečja, je zemljepisna lega, ki je skozi stoletja omogočila dokaj avtonomen jezikovni razvoj. Je pa v 20. in 21. stoletju pomembna tudi gospodarska moč posameznega območja.

Nahajamo se na gospodarsko močnem območju, ki lahko deluje dokaj neodvisno. Nudi socialno varnost, zagotovljen dohodek, kar pripomore k močni lokalni pripadnosti večine ljudi. Prav ta neodvisnost in trma, ki je del karakterja ljudi na tem območju, je v veliki meri pripomogla k temu, da ima narečje takšen status, kot ga ima. V vedno bolj globaliziranem svetu pa pomeni pobeg v svet, ki je znan in domač, tudi občutek varnosti in domačnosti. Prav zato se za obstoj narečij ni treba bati. Se pa z njimi dogajajo zanimive stvari, o katerih pa bomo kaj več povedali v naslednji številki. Toliko za uvod.

Za odrskimi deskami

Domen Uršič

Mogoče ste ga videli na kakšnem odru, včasih malo večjem, spet drugič manjšem, če bi sploh lahko govorili o odru kot takem. Trenutno je aktiven v cerkljanski gledališki skupini Strila z jasnga, ki deluje pod okriljem KUD-a Cerklje. Včasih v vlogi kmeta Južeta, spet drugič kot škrat Lamk. Drugače ima poleg gledališča in kulture rad tudi naravo, saj je že dolga leta aktiven tabornik, včasih pa ga pot ponese tudi na kak grič, ki jih pri nas res ne manjka.

Mitja Kumer v tem trenutku zaključuje štiriletno šolanje na gledališki gimnaziji v Novi Gorici, kamor ga je pot zanesla po tem, ko se je na osnovni šoli prvič spoznal z dogajanjem na odru in za njim. Odločitev je bila v tistem trenutku kar prava, kot rad reče sam, saj ga je le še bolj zblížala z igro, ki jo ima rad. Ga pa je izkušnja iz šolanja spoznala tudi s tisto drugo stranjo gledališča, ki je ne poznaša.

V prvih letih šolanja so se na gimnaziji spoznavali s pravilnim govorom, kako izgovarjati posamezne besede, osnovami giba, saj jih veliko še nikoli ni stalo na odru. Podrobneje se je potrebno spoznati s sestavo dramskih besedil, kako reševati težave, ki nastanejo in so v trenutku, ko se nahajaš na odrskih deskah, videti nepremostljive. Seveda ne izostane tudi malo improvizacije.

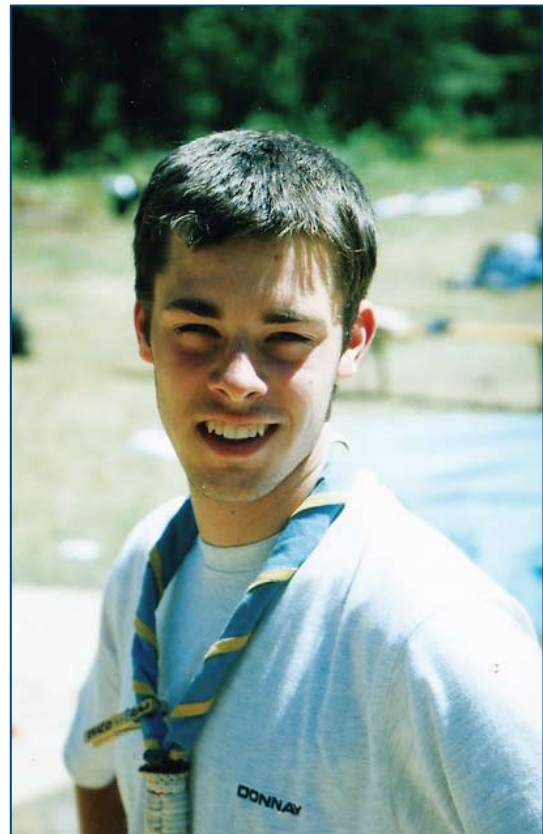
Vsekakor je v prvih letih vse podvrženo teoretičnemu utrjevanju, ki se skozi šolanje počasi prenaša na odrske deske.

Vsako leto več časa preživiš na odru, kjer pa se vse dogaja čisto drugače, kot je videti v dvorani.

Mitji je uspelo, da je letos že drugič nastopal s pravim gledališkim ansamblom na odru SNG v Novi Gorici, kjer je odigral sicer manjšo vlogo v eni izmed iger, ki so jih pripravljali za letošnjo sezono. Biti na odru s tistimi, ki to počnejo že veliko časa, je prav posebna izkušnja.

Mi, ki navadno stojimo na drugi strani, med publiko, se sploh ne zavedamo, kakšen stroj poganja vse skupaj, saj na odru vidimo le manjši del ljudi, ki skrbijo za to, da je posamezno dramsko besedilo na odru popolnoma zaključeno.

Vse skupaj poganja inspicient, ki je neke vrste nadzornik celotnega dogajanja na odru in za njim. Pred njim se nahaja dramsko besedilo, zaslon, ki mu kaže dogajanje na odru, slušalke ter mikrofoni, s pomočjo katerega kliče na oder vse tiste,

je vsakdo popoln v trenutku, ko stopi na oder, saj se kaj rado zgodi, da se kakšna obleka zatrga, kar pa je v trenutku popravljeno. Seveda imamo tukaj tudi stilistke, ki poskrbijo za zunanji izgled igralcev, potem so še scenski delavci, čistilke in še kdo bi se našel. Marsikdaj se zgodi, da je število ljudi v zaodru večje od množice na odru.

Gledališče Mitjo še vedno privlači, vendar samo kot hobi, saj je prav v velikem gledališču dobil tisti pravi občutek za zahtevnost igralskega poklica. Resda so vaje navadno od 10 ure zjutraj do 14. ure, nastopi ob večerih, ampak urniki večino časa ne veljajo, saj gre vseskozi za dogovarjanja, ki pa lahko včasih pomenijo, da nimaš časa prav za nič drugega. Gledališče zahteva celega človeka 24 ur na dan; če želiš poleg tega početi še kaj drugega, to zagotovo ni prava izbira, vsaj zanj, kakor pravi sam.

Poleg igrilstva zvečer včasih rad sam sede pred televizijo in si ogleda kak film po lastnem izboru. Najraje gleda klasike, novejše ali starejše, čeprav se ne brani niti ogleda kakšnega čisto »lahkega« filma, saj včasih tudi kaj takega prija.

Ga pa je šola pobliže spoznala tudi z literaturo, saj so se tam veliko ukvarjali s teksti, tako da zadnje čase tudi dosti bere, veliko več kakor pred tem, ko se je začel ukvarjati z uprizarjanjem različnih likov. Mogoče ga boste nekega dne zagledali na kakšnem odru v vaši bližini.

»Namesto zajtrka cinizem! Ni čudno, da si tako suh!«

Maja Vojska

Predstava, ki je navdušila občinstvo predvsem zato, ker so ustvarjalci s poigravanjem z lučjo ter prepričljivo razporeditvijo prostora v Rudniški dvorani postavili gledalce na oder. Ko tako postaneš del drame in imaš občutek, da dihaš zgodbo, ti nevede zleze pod kožo. Malokdo dvorano zapusti ravnodušen.

Drama, ki je nastala izpod peresa Matjaža Zupančiča, spretno prepleta problematiko predragega študentskega življenja in verbalno ter telesno nasilje v družini (v tem primeru v stanovanjski skupnosti).

Predstavljajo jo štirje igralci, ki se gibljejo po odru, ki se je v ta namen prelevil v iznajdljivo opremljeno študentsko sobico. Zgodba se začne zapletati, ko se trije mladi (Ana Vehar, Nejc Sedej, Matic Vogrič) znajdejo v denarni zagati ter se skupno odločijo, da bodo dali v najem prazno sobico v svojem stanovanju. Na razgovor pride zanimiv možakar srednjih let, po imenu Vladimir (Tomaž Marinko), ki nikakor ne sodi v študentski svet. Kljub nesoglasju se odločijo, da bodo tega upokojenega varnostnika sprejeli za sstanovalca. Odločitev se izkaže za usodno, saj začne ta navidez miroljubni gospod iz zaledja prodirati v njihove odnose ter jih s svojimi spletkami posredno vse bolj oddaljevati med seboj. Dramatičen ter izredno nasilen zaključek nam nazorno pokaže problem, ko nekdo, ki smo ga vzeli medse, začne pretkano prati naše možgane ter iznajdljivo upravljati z našimi življenji. Primer človeka, ki s silo in zvijačami prevzame nadzor nad ožjo družbo.

Gledalci navdušeno zapustijo dvorano ter si v glavi ustvarijo podobo o izjemni nadarjenosti igralcev. A vsak, ki je vsaj kdaj poškilil v zakulisje gledališča in videl, kako se dramsko delo postavi na oder, se zaveda, da se v vsaki igri poleg nadarjenosti skriva še

večmesečno garanje ter piljenje do končnega rezultata, ki je predstavljen javnosti. Zato poleg pohval igralcev ne smemo pozabiti na celo četico ljudi, ki so, pod skrbnim vodstvom mentorice Ane Kržišnik, prispevali

vsak svoj delež k uprizoritvi. O skrbnih in natančnih pripravah priča tudi dejstvo, da se v igri pojavljajo majhni elementi, ki jih scenarist ni predvidel. Tele majhne, a zelo

efektivne malenkosti so plod ustvarjalnosti ekipe, ki so igri dodale poseben čar. Ples na mizi ob skladbi idrijske skupine Kingston je na neki posreden način igro umestil v naš kraj. Težko je oceniti, kateri del drame je bil izveden najbolj efektivno in najboljše,

a gledalci so najverjetneje najbolj občutili del, ko glavni ženski lik besno ob steno zaluča glineni kipec, katerega delci se razletijo po celi dvorani. Ta del ima najverjetneje največjo težo pri zavedanju gledalcev, da se ta igra dogaja neposredno v njihovi bližini in nanjo ne zrejo iz varne razdalje nekje daleč v dvorani.

O izredno dobri izpeljavi celoletnega dramskega projekta priča tudi dejstvo, da je igra požela velike pohvale tudi ob uprizoritvi izven Idrije.

Edina kritika, ki sem jo zasledila, je bila ta, da je ekipa s postavitvijo stolov na oder onemogočila ogled predstave več kot šestdesetim gledalcem naenkrat. Kar pa je sprožilo rahlo razburjenje med ljudmi, ki so si hoteli ogledati igro, pa niso prišli do kart. Zato se je ekipa odločila, da bodo predstavo ponovno uprizorili konec avgusta ter v začetku septembra. Zato vsi, ki ste v prvem valu uprizoritev ostali brez sedeža v dvorani, pozorno opazujte, kdaj bodo v javnost prišli datumi uprizoritev, ki pa zdaj na žalost še niso znani.

Moja kritika pa leti predvsem na nejasen konec. Morda je bil cilj ustvarjalcev prav ta, da z vsesplošno zmedo, kričanjem in nasiljem ne podajo jasne iztočnice ter odgovora na vprašanje, kako bi se zgodba naprej odvijala, a človeka, ki se čustveno vživi v dogajanje, ta konec ne le da pusti zmedenega, a tudi izredno na trnih, če je konec tudi v scenariju tak. Zato ni čudno, da se radovedneži po koncu predstave skušajo dokopati do scenarija.

Ne glede na majhne spodrsrljaje lahko vsem sodelujočim čestitamo, saj so zadevo opravili skoraj profesionalno. Po tako uspešni predstavi smo lahko prepričani, da to ni bil zadnji projekt, ki ga je izpeljala ta zasedba.

- prevozi skupin
- prevozi oseb
- najem kombijev

RCT TRANS

- prevozi blaga (do 7,5t-40m³)
- prevozi nevarnih snovi
- hitra dostava stvari
- organizacija prevozov

Partizanska 8
5280 IDRIJA

GSM: 041 648 393

E-mail: rcttrans@amis.net

Rudniška dvorana

Marija Lapanja

Pred meseci sem kot nekdanja občanka mesta Idrije in še kar pogosta obiskovalka predstav v Rudniški dvorani v Idriji doživela neskončno lepo in za dušo in telo prijetno presenečenje.

V idrijski Rudniški dvorani, ki sprejme v parterju 240 obiskovalcev in razpolaga z odrom velikosti 8 x 5 metrov ter je primer-na za izvedbo vseh vrst kulturnih priredit-
ev, primarno pa za gledališke in lutkovne
predstave, se je odvijala tudi prireditev za
Kolektor, kjer smo obiskovalcem ponudili
dve čudoviti gledališki predstavi: najprej
je gledalce dobro uro držal v dobri volji in
smehu igralec Matjaž Javšnik, dan pozneje
pa še Janez Hočevnar - Rifle. Že ko sem vabi-
la igralce k nam v goste, se nisem in nisem
mogla načuditi novi podobi in urejenosti
Rudniške dvorane. Hodila sem gor in dol in
se čudila in čudila.

Namreč - leta nazaj, ko sem se v teh prosto-
rih še sama gibala in uživala na odrskih de-
skah kot amaterka, je bila dvorana borna in
neurejena. Kljub prizadevanjem nas ama-
terjev za njen boljši izgled je bil ta vedno le
"postranska dejavnost". Vse prepogosto se
je namreč dogajalo, da smo navlekli vanjo
šare in igralskih rekvizitov popolnoma po
nepotrebnem, več kot smo rabili, odpeljal
pa tega potem nihče ni nikamor, le pod
stopnišče se je nekako spravilo, tja v oma-
re naložilo in potem omaro skoraj na način
slabo zapakiranega kovčka zapiralo ... Vsaj
trije so se uprli v vrata, da smo jih nato lah-
ko tudi "zareglali". Hja, kje so časi, ko sta nas
mladostna zagnanost in entuziazem vlekla
na oder?

Morda tale moja izjava premnogim ne bo
ravno všeč, pa vendar je golo dejstvo, s ka-
terim smo živeli. Dramatično društvo je
obsegalo kar precejšnje število igre in akcije
željnih ljudi, a že od samega začetka smo
bili kot Jesihova "Dva bregova": na enem
bregu so stale "moovie star", torej po v sebi

replikami. In ne morem pozabiti misli in
stavka, ki ga je silno rad uporabljal naš ta-
kratni vodja, režiser Marjan Belina, ki nas je
z dušo in telesom učil ne le igranja, temveč
tudi skrbi za vse, kar igralec za dobro odi-
grano vlogo pri sebi potrebuje, to pa je tudi
skrb za svoje rekvizite. In če se kateri od ak-
terjev pri tem ni obnašal po njegovih pri-
čakovanjih, je znal zarobantiti sredi odra in
z nogami in glasom dodati pomen izreku:
"Ma to ni niti senca od dima od dreka!"
In potem so prihajali v ta naš "kulturni
hram" z zgodovinsko vrednostjo novi in

izoblikovanem mnenju že rojene "zvezde",
na drugi pa kader, ki si je zgolj želel igrati
in biti akter pri tako dopadljivi dejavnosti.
In potem so si seveda "zvezde" zamislile, da
njim ni potrebno skrbeti za njihove igral-
ske rekvizite, da sodi to v "opis del in na-
log statistov" ali igralcev z dvema ali tremi

novi entuziasti, ki so vsi imeli pred svoji-
mi očmi žal le uspeh, ki so ga želeli doseči,
nihče pa ni videl "obupa in stoka rudniške
dvorane", ki sta vela iz sedežev, iz hladu v
dvorani sami, iz umazanih in starih zapra-
šenih zaves, iz zamorjene "duše" dvorane, ki
ni več mogla zagreti obiskovalcev tako, kot
bi želela. In je samevala tale naša dvorana
in njeno drobovje je samo še dodatno spre-
jemalo odvečno kramo in vse, kar tja žal
sploh ni sodilo.

Pred leti je bila v gosteh slavna igralka
Polona Vetrih, ki je po dobro in kvalitetno
odigranem delu ustavila obiskovalce pri
aplavzu in povedala nekako takole (po pri-
povedovanju gospe, ki si je igro P. Vetrihove
ogledala): »Dragi prijatelji, počakajte z
aplavzom, ker vam želim nekaj povedati.
Tu pri vas, v tej čudoviti dvorani z neverje-
tno akustiko sem igrala že kot študentka,
to je bilo pred tridesetimi leti. In danes ...
po tridesetih letih se v tej dvorani ni nič,
popolnoma nič spremenilo. Žal! Ljudje, ali
se zavedate, kako lepo in čudovito dvorano
imate? Vdahnite ji življenje, dajte ji toplino,
dodajte ji nekaj novega, dajte ji ... življenje
... in takrat bom rada še prišla.«

Ja ... in po tolikih letih nekih praznih
obljub in nekako prenapihnenih želja po-
sameznikov in polnih ust, kaj vse je moč

narediti za kulturno življenje v mestu, se je Sine Pečelin odločil prevzeti to odgovornost, ker očitno amaterskim akterjem to nikakor ni uspelo. Sine Pečelin je vedel, da je potrebno najprej popraviti "temelje" in nato na temeljih naprej graditi. Dobil je pomoč, ne le finančno injekcijo in ne le podporo tistih, ki so si obnovitve dvorane želeli; a dostikrat pri obnovi in ureditvi takega objekta ni dovolj le finančna pomoč, tu je potrebna moč, volja, želja, potrebno je poznavanje pravih in ne predragih izvajalcev del, iznajdljivost, iskanje cenovno najugodnejših ponudnikov storitev in časovno usklajenih dejavnikov, predvsem pa je potrebna velika ljubezen do gledališča, velika želja do tega, da se to ljubezen prenaša in ponudi širšemu občinstvu.

Ah ja, od takrat do danes je v teh prostorih toliko sprememb, da sem jih komajda registrirala. Nova vhodna vrata, nova stranska vrata, kompletna nova centralna napeljava, vsi sanitarni prostori popolnoma obnovljeni in opremljeni z novo opremo, tako ob vhodu v dvorano kot v zaodrju, obnovljeno zaodrje, zamenjane talne obloge, pospravljen do te mere, da enostavno nisem mogla verjeti, da sem stopila v prostore, kjer sem se prej ogibala ne

le petnajstim akterjem, temveč še tisoč in eni drobnariji, rekvizitom, ki nikoli niso našli svojega stalnega mesta. Ali so prašni in plesnivi ležali za zavesami ali so od ljudi in sveta pozabljeni gnili v hladnih vlažnih kletnih prostorih ali so delali napoto vsem, ki so imeli poti po zaodrju. Oder sam pa čist, lep, čudovit ... in vse zaveske zamenjane, lepo postavljene, tako da je gledališki oder dobil podobo lepo urejenega in čudovito estetsko naličenega, milo upodobljenega ženskega obraza. Nekaj, kar je težko opisati in za kar je težko najti pravih izrazov ... Oder, na katerem se človek zlahka znajde, saj je tako obnoven in urejen postal nekaj našega vsakdanjega ... Oder, na katerem smo in živimo.

Nekako sem se od navdušenja kar težko znašla v teh čudovitih prostorih, v tem nepopovnljivem vzdušju, ki mu je ljubezen in skrb ter roka, željna čistoče in urejenosti, vdahnila novo noto življenja. In tako sta bila navdušena tudi Matjaž Javšnik in Janez Hočevar – Rifle, ki se nista mogla načuditi urejenosti garderobnih prostorov, urejenosti zaodrja, prostora, ki je očiščen vse navlake (menda so vso odvečno kramo odvažali kar cel teden) dajal občutek neke neopisljive veličine in svobode gibanja,

svobode, ki iz nas izvabi vse tisto, kar želimo podariti drugim.

Da, močno sem si ob pohvalnih besedah teh dveh znanih igralskih imen zaželela, da bi v goste ponovno povabili igralco Polono Vetrin in želela bi takrat biti tam ... v tej dvorani ... in z njo še enkrat podeliti vse te čudovite občutke. Občutke, da je naša Rudniška dvorana spet dobila svojo dušo ...

In tako zelo sem si želela tudi tega, da bi vendarle o tej prenovi in preureditvi našega kulturnega spomenika bilo nekje nekaj tudi zapisano, omenjeno, pojasnjeno, saj je v tem delu ogromno truda velikega številca ljudi, ki so Sinetu Pečelinu blizu, veliko truda in želje, da se v našem mestu stvari obrnejo na bolje. Zato bi se seveda rada na tem mestu zahvalila Sinetu Pečelinu in tistim, ki so mu nudili vso potrebno pomoč, od finančne, pa enostavno do nekaj parov človeških rok in nato še volje, moči, poguma, da so naredili to, na kar smo lahko danes ponosni tudi tisti, ki nismo več doma tukaj, v bližini, ampak ta hram kulture obiščemo vsake toliko časa in smo ponosni, ko slovitim imenom slovenskih odrskih desk lahko ponudimo našo urejeno Rudniško dvorano!

Slavnostno ob obletnici državnega šolstva v Spodnji Idriji

Spodnjeidrijska osnovna šola letos obeležuje 120-letnico državnega šolstva v tem kraju. Ob tej priložnosti so pripravili vrsto prireditev; od čajanke z dvema nekdanjima učiteljicama, predstavitve knjige o zgodovini šolstva v Spodnji Idriji do slavnostne akademije in odprtega dneva šole. V knjigi Zgodovina šolstva v Spodnji Idriji, avtorja **Radka Veharja**, sicer dolgoletnega učitelja na spodnjeidrijski šoli in pomočnika

ravnateljice, je na enem mestu zbrano vse tisto, kar skrivajo šolske kronike, in dopolnjeno s spomini nekdanjih učiteljic. Knjiga je razdeljena na tri dele: na zgodovino Spodnje Idrije, zgodovino šolstva na Slovenskem in zgodovino šolstva v Spodnji Idriji. Kot pravi Vehar, so šolstvo v Spodnji Idriji zaznamovali uvedba popolne osnovne šole med letoma 1960 in 61, dograditev

šole osem let pozneje, dozidava k šoli in ureditev telovadnice leta 1984 ter prihod **Alenke Bezeljak** na mesto ravnateljice, saj je v učni proces vnesla veliko novosti. Prav po teh novostih je spodnjeidrijska osnovna šola poznana daleč naokrog. Oralna je ledino na področju opisnega ocenjevanja, nivojskega pouka, integriranega pouka in projektnega dela, in to že konec 80-ih let. Ob tej priložnosti se kolektiv spodnjeidrijske osnovne šole družbi Prokos zahvaljuje za donacijo ob praznovanju častitljivega jubileja.

Kandidatura Idrije za Alpsko mesto leta

Idrijski občinski svetniki so na zadnji redni seji občinskega sveta potrdili predlog občinske uprave, da Idrija leta 2011 kandidira za Alpsko mesto leta. Po Mariboru je Idrija šele drugo slovensko mesto, ki se bo potegovalo za ta naziv. Idrija, ki v preteklosti turizmu ni posvečala posebne pozornosti, je na tem področju naredila korak naprej in se vključila v različne turistične projekte. Kandidatura za Alpsko mesto leta je le eden od njih. Idrijski župan **Bojan Sever** v kandidaturi vidi predvsem dobro priložnost za mesto. Pomeni namreč sodelovanje z občinami in mesti v loku Alp, za katerega pa, tako Sever, vemo, da je najbolj razvito območje na svetu. Preden pa bo Idrija uradno vložila kandidaturu, mora izpeljati kar nekaj projektov,

ki so vezani na področja, kot so prebivalstvo, kultura, urejanje prostora in trajnostni razvoj, ohranjanje čistega zraka, varstvo tal, vodno gospodarstvo, hribovsko kmetijstvo, promet in energije ter gospodarjenje z odpadki.

Razlog, zakaj je Idrija kandidaturo napovedala šele za leto 2011, tiči ravno v projektih, ki jih morajo še izpeljati. Prav bi bilo, da bo Idrija do takrat dobila tudi hotel. Kot je povedal Sever, se že dogovarjajo, da bi v mesto pripeljali znano hotelsko verigo.

Župan verjame, da bo Idriji uspelo. Ne glede na to, ali ji bo uspelo ali ne, na področju turizma bo že s samo pripravo na kandidaturo naredila korak naprej.

Mi pa prijateljujemo

Sandra Grahelj

Zaznamovala so jih leta prijetnega skupnega bivanja v vrtcu v Arkovi ulici. Bilo jih je 13 »vrtičkarjev« iste starosti,

ki so pred desetimi leti zapustili svoj »drugi dom«. Ker so se kot skupina zelo dobro razumeli, sta vzgojiteljica Marija in varuška Nada tudi pri tedanji »oblasti« v osnovni šoli dosegli, da so ostali skupaj. Tako so temelj iz vrtca dograjevali še skozi osnovnošolska leta. Postali so še boljši prijatelji, še trdnejši zavezniki.

Vsako drugo leto smo se na družinskih piknikih srečevali tudi starši. Letos pa je bilo naše srečanje v Šebreljah prav nekaj posebnega, kajti deseta obletnica pa ni kar tako. Ob tej priložnosti je bila izdana posebna brošura »Naši spomini na vrtec«, ki sicer ni debela, je pa po vsebini zelo bogata. V njej so zbrani spomini na lepa doživetja iz zgodnjega otroštva. Vsebuje pa fotografije

različnih dogodkov in številne otroške risbice.

Na zadnjih štirih straneh so barvasti okvirji in v vsakem od njih je z velikimi črkami zapisano ime. Na zadnji strani pa simbolično puzzli, ki niso v celoti sestavljeni, in na jih Bukovčeva misel:

»Ko preštejemo dneve,
ko povežemo misli
in vprašamo srce ...
Vidimo jutrišnji dan,
v nove ideje stkan ...

Takrat še otroci, ki smo jih za roko vodili v vrtec, danes pa že mladostniki, razkropljeni po različnih srednjih šolah. Vsi skupaj pa smo po teh letih nekoliko starejši in nekoliko modrejši.

Taborniki vabijo

Si želiš preživeti nepozabne počitnice, se zabavati, kopati v morju in se ob tem še kaj koristnega naučiti? Idrijski taborniki imamo odličen recept za take počitnice!

Društvo tabornikov Rod srebrnih krtov Idrija že tradicionalno organizira taborjenje v sončnem Karigadorju na Hrvaškem. Taborjenje, ki bo letos potekalo od 19. julija pa vse do 2. avgusta, je namenjeno vsem osnovnošolskim otrokom in tudi srednješolcem, tabornikom in netabornikom. Obljublamo zelo zanimiv program, od raznih iger, športa, ustvarjalnih delavnic, tematskih večerov, celodnevne kopanja, do izleta z ribiško ladjico, na kateri bomo lahko okusili prav vse morske dobrote. Ob vseh aktivnostih, ki potekajo na taborjenju, človek kar pozabi na dolčas.

Skratka, ne oklevajte s prijavo, ker jih sprejemamo samo do 1. julija, in si tako že sedaj zagotovite nepozabne počitnice.

Vse ostale informacije, prijavnico in utrinke s preteklih taborjenj najdete na spletni strani idrijskih tabornikov: <http://krti.rutka.net>

Za vprašanja pa se lahko obrnete na elektronski naslov: iztok.hvala@rutka.net

- * ŽLIKROFI
- * DIVJAČINA
- * MORSKE RIBE
- * JEDI PO NAROČILU
- * VELIKA IZBIRA VRHUNSKIH VIN

ODPRTO:

od 12^h - 22^h

nedelje, prazniki od 12^h - 20^h

ponedeljek, torek - zaprto

Sprejemamo tudi večje skupine in zaključene družbe

**EVT
SISTEMI d.o.o.**
Ekologija, Varnost, Trgovina

Tudi v vašem podjetju nastajajo odpadki?

**Niste prepričani, kako ravnati z njimi in komu jih oddati,
pa hkrati zadostiti vsem zahtevam iz nove zakonodaje,
ki predpisuje visoke kazni za vsako nepravilnost?**

**Podjetje EVT-SISTEMI d. o. o. je registrirano za PREVOZ
in ZBIRANJE vseh vrst odpadkov.**

**Za vsa pojasnila smo vam na voljo na številki 05/37-22-620.
Vsak delovnik med 7.00 in 15.00.**

MI ZNAMO Z ODPADKI.

WELZ
d.o.o.

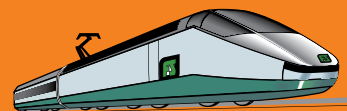
organizacija transporta • carinjenje • skladiščenje • distribucija • selitve

MARIBOR

SPODNJA IDRIJA

LJUBLJANA

telefon: 05 37 25 300, faks: 05 37 76 670, e-mail: idrija@welz.si

Organiziramo transport samostojnih in kosovnih pošilk po cesti,
železnici, vodi, nudimo redne tedenske
transportne povezave (uvoz, izvoz)
po naslednjih državah:

ANGLIJA
AVSTRALIJA
AVSTRIJA
BELGIJA
BELORUSIJA

BOLGARIJA
BOSNA
ČEŠKA
FRANCIJA
GRČIJA

IRAN
ITALIJA
KAZAHSTAN
MALTA
MADŽARSKA

NEMČIJA
NIZOZEMSKA
POLJSKA
PORTUGALSKA
ROMUNIJA

RUSIJA
ŠPANIJA
ŠVEDSKA
TURČIJA
ZDA

CENTRALA: WELZ GmbH, Bachstrasse 72, A - 5023 SALZBURG

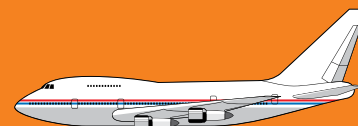
POSLOVALNICE

AVSTRIJA: Salzburg, Dunaj letališče, Krems, Beljak (Villach), Rosenbach, Nickelsdorf, Šentilj,
BOLGARIJA: Sofija, HRVAŠKA: Zagreb, POLJSKA: Varšava - letališče, Tychy, Zielona Gora, Mielec,
ROMUNIJA: Bukarešta, Bukarešta - letališče, Arad, Konstanz, RUSIJA: Moskva, St. Petersburg, Novosibirsk, SLOVAŠKA: Bratislava,
ČEŠKA: Praga, Praga - letališče, Pomezin 7 Ohri, Lanzhot, UKRAJINA: Kijev, MADŽARSKA: Budimpešta, BELORUSIJA: Minsk, Brest.

WELZ WORLD WIDE

PROFESIONALEN • IZKUŠEN • KREATIVEN

Potovanje po štirih ameriških zveznih državah ob reki Kolorado

Filip Šemrl

Po dobrih dvanajstih urah vožnje z letalom iz Münchna, prek Islandije in Grenlandije ter Kanade, pristanemo v San Franciscu, mestu na gričih, ki s svojimi hišicami v viktorijanskem stilu prej spominja na Evropo kot na Ameriko. To je mesto, ki ga na leto obišče več turistov kot Pariz ali Benetke. Tarča ogledov vseh, ki prihajajo v mesto, je prav gotovo most Golden Gate, ki se je v času našega obiska lesketal v soncu in ne v megli, ki rada zajame polotok ob istoimenskem zalivu. Z ostalo Kalifornijo povezujejo mesto pravzaprav štirje mostovi, vabi tudi znameniti ribiški pristan ob 39. privezu, kjer so nekoč pristajale ladje oziroma so jih tam puščali iskanci zlata, ki so se odpravljali v gorovja Sierra Nevade. Danes je ob pomolu kolonija tjulnjevi in trajekti, ki vozijo turiste na Alcatraz, nekoč zloglasno jetnišnico, v kateri je bil zaprt tudi mafijski šef Al Capone.

▶ Alcatraz je sicer blizu San Francisca vendar je kopno zaradi močnih morskih tokov za plavalce nedosegljivo

Biti v San Franciscu in se po strmih ulicah ne peljati s tramvajem, je lahko največja napaka, ki bi jo storil. Posebnost tako imenovanega cable cara je v tem, da pod uličnim asfaltom teče vlečna jeklena vrv, na katero se, v navednicah rečeno, ta obesi, in seveda vožnja po znameniti zaviti ulici Lombard Streetu, ki jo je mogoče videti v vsakem poštenem filmu iz tega mesta. Obvezen je obisk kitajske četrti, največje kitajske enklave zunaj Azije, ter Twin Peaka, s katerega je lep pogled na celo mesto.

Iz San Francisca me je pot vodila v Bakersfield, to je kraj v osrednjem delu Kalifornije, ki je želel postati zahodni Nashville, pa mu to, kot kaže, ni uspelo. V njem se v glavnem ustavljajo truckerji,

tako namreč pravijo ameriškim tovarnjakom, ki prevažajo blago z enega na drugi konec Amerike. Iz Bakersfielda se odpravim prek puščave Mojave do doline smrti. Potoval sem po južni poti, ki povezuje Kalifornijo z zveznimi državami Utah, Nevada in Arizona, mimo letalskega oporišča Edwards, kjer je v primeru slabega vremena na Floridi rezervno letališče za pristajanje vesoljskega plovila Shuttle.

Sredi puščave je majhno mesto Barstow z največjim termometrom na svetu in parkiriščem potniških letal, ki jih v mrtni sezoni letalske družbe prizemljijo tam samo zaradi tega, ker suho in vroče ozračje ne škodi elektronskim napravam. Malo naprej se peljem mimo vojaškega vežbališča, kjer je general Paton uril svojo vojsko pred spopadom z Rommlom. Še pred dolino smrti se ustavim v Calicu, opuščnem rudarskem naselju, ki je po padcu cene srebra izginilo v pozabo. V desetih letih so tam nakopali za 80 milijonov takratnih dolarjev srebra. Kraj je desetletja sameval, potem pa se je, tako kot se v Ameriki dogaja, našel podjetnik, ki je videl priložnost v zaslužku z obiskom turistov.

Na poti v Las Vegas se vozim po 200 kilometrov dolgi Dolini smrti in se ustavim na njeni najnižji točki, 86 metrov pod morsko gladino. Ob slanem jezeru je že zdaj peklensko vroče - 37 stopinj Celzija,

kaj bo šele poleti. Vroče je tudi v Las Vegasu, v igralniškem mestu, ki se nezadržno širi, s po 750 novimi stanovalci na dan. Tu vsak dan posebej naredijo vse, da bi ohranili podobo najbolj nenavadnega mesta na svetu. V hotelih sredi puščave so velikanski akvariji z morskimi psi, kletke z belimi tigri, v forumu švigajo strele iz oči rimskih bogov, hotel Luxor varuje prava sfinga, drugje bruha vulkan, spet drugje uprizorijo pravo pomorsko bitko s potopitvijo ladje. Mesto rabi ogromno vode, ki jo delno črpa iz podtalnice in iz reke Kolorado, ki napaja štiri zvezne države - Kalifornijo, Nevada, Utah in Arizona. Poučeni s tem v zvezi pravijo, da, ko so se pogovarjali o porabi, še ni bilo zraven najbolj lačnega otroka. In res, reka Kolorado se sploh ne izliva več v Pacifik, saj njene zadnje kaplje popijejo še v obmejnem mehiškem mestu Tijuana.

Na poti v prvega od treh narodnih parkov in kanjonov se ustavim v Spring Daleju, pravijo mu tudi "mali Hollywood", kjer so snemali veliko vesternov in drugih filmov, med drugim Mawerick, Grizli Adams, Lessie, Pat Garet & Billy the Kid. In že sem v enem od prvih kanjonov. Zion kanjon, za piknik v naravi, nakup spominkov in pripravo na še večje. Naslednji je na vrsti Bryce kanjon, poimenovan po Škotu Brycu, ki je tudi opisal dežele, po katerih sem potoval. Ko so ga denimo vprašali, kaj je pravzaprav

▶ Grand Canyon ni največji v ZDA oziroma v Kaliforniji

kanjon, je menil, da je to prostor, kjer je bolje, da ne izgubiš krave, ker jo potem težko najdeš. Sploh pa v Grand Canyonu, ki meri v dolžino 400 kilometrov, v širino od enega do 28 kilometrov, do najgloblje točke pa je kar 1800 metrov. Pa ne mislite, da je to tudi največji kanjon, največji je v Kaliforniji, Kings Canyon, ki pa ga nisem videl. Bil pa sem na poti v Los Angeles v kraju Kanab, katerega prebivalci delajo za filmsko industrijo. Ni ga namreč, ki ne bi že kdaj nastopil v kakšnem vestern filmu, če ne drugače, pa vsaj kot statist. V Kanabu imajo celo album, po katerem producenti izbirajo sodelujoče. Tamkajšnji frizer je imel na vratih obešen napis: "Sem na snemanju, pridem ob 18-tih." V Kanabu je precej let živel znani pisec kavbojk Zane Gray. Ob koncu prejšnjega stoletja pa so v tem mestu živeli in se v njegovi okolici skrivali roparji poštne kočije, ki so te rabote še posebej radi počeli v sosednji zvezni državi Wyoming. Do Los Angelesa je bil potem še en postanek v mestu Williams in dolga vožnja ter prepotreben počitek v hotelu v Santa Monici, prav na koncu 5000 milj dolge ceste številka 10, tako imenovanega free waya, ki se začneja ali pa konča v Jacksonvillu na Floridi.

Sledil je dvodnevni ogled L.A., ki šteje 18 milijonov prebivalcev. To je mesto, ki ga je od enega do drugega konca 100 kilometrov, mesto, ki nima središča, ima pa v Downtownu najvišjo stavbo zahodno od Misissipija. Pa ne zato, ker si višjih ne bi moglo privoščiti, ampak zato, ker mora lastnik od 30. nadstropja navzgor plačevati zračni prostor. Zelo blizu je četrt, v kateri so v glavnem špansko govoreči prebivalci, z najštevilčnejšimi Portorici, območje kriminala in korupcije, območje, kamor odsvetujejo tudi podnevi. Znamenitosti mesta so še Beverly Hills s 3400 eminentnimi prebivalci, ki si sami plačujejo najmočnejšo policijo v ZDA, največje pristanišče jaht na svetu z 10.000 privezi, Hollywood s filmskimi studii, med katerimi tržno gledano gre najbolje Universal studiu. V njem se obiskovalci prav tako drenjajo kot v Disneylandu in v živo gledajo predstave iz tam posnetih filmov: Jurski park, Potopljeni svet, v katerem je nastopal Kevin Costner, in druge. Prav tu spoznaš Ameriko, deželo blišča in bede, deželo velikih nasprotij in priložnosti, kjer iz nič naredijo posel, deželo, v kateri bogatašev ne vidiš, ker živijo stran od množic, njen srednji sloj, ki dela od jutra do večera, in tudi dežela tistih, ki so, oprostite, od poceni hrane "debeli". Vseh pa je kar precej na obali v Santa Monici, ki jo pri nas poznamo iz Obalne straže. Vse videno drži, od policajev na kolesih do čuvajev plaže, samo tako vitkih deklet, kot so v nadaljevanju, ni.

ZDA niso podpisale kjotskega protokola, pa tudi sicer se bolj slabo obnašajo do okolja. Ob železniški progi sredi Nevade prevrnjena vlakovna kompozicija

Paket pametne izbire. NLB Naložbeni trojček

Trojna pamet v enem paketu.

Odločite se za naložbeni paket, kjer se vaša vložena sredstva trojno razpršijo in s tem zagotovijo dodatno varnost. **V enem paketu vam ponujamo življenjsko zavarovanje, naložbo in varnost z dodatnimi ugodnostmi.** Pohitite, ponudba velja od **1. 6. do 30. 6. 2008.** Minimalno vplačilo v NLB Naložbeni trojček znaša 3.300 EUR, vaša vplačana sredstva pa se razdelijo na:

- **Vzajemni sklad NLB Skladi.** Oprostitev 100 % vstopnih stroškov za vplačilo v katerega izmed široke palete vzajemnih skladov NLB Skladi*.
- **Življenjsko zavarovanje NLB Naložba Vita Mega.** Prilagodljivo naložbeno življenjsko zavarovanje s 40 % popusta na vstopne stroške.
- **NLB Depozit.** Depozit v EUR z nespremenljivo letno obrestno mero 5,25 % in ročnostjo 24 mesecev.

Za več informacij se oglasite v najbližji NLB Poslovalnici ali pokličite na brezplačno telefonsko številko 080 15 85.

NLB

Poslovalnica Idrija, Mestni trg 15,
Tel: 05 37 20 600

www.nlb.si

*Oprostitev 100 % vstopnih stroškov velja za naslednje vzajemne sklade: NLB Skladi - Visoka tehnologija, NLB Skladi - Visoko rastoča gospodarstva, NLB Skladi - Naravni viri, NLB Skladi - Farmacija in zdravstvo, NLB Skladi - Jutna, srednja in vzhodna Evropa delniški in NLB Skladi - Zahodni Balkan delniški. Seveda se lahko v okviru NLB Naložbenega trojčka odločite tudi za vplačilo v kateri drug vzajemni sklad družbe NLB Skladi, ki ni oprosten plačila vstopnih stroškov.
Opozorilo vlagateljem: Družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., upravlja vzajemne sklade NLB Skladi - Svetovni sklad delnič, NLB Skladi - Sklad slovenskih delnič, NLB Skladi - Sklad obveznic, NLB Skladi - Kombinirani sklad, NLB Skladi - Dinamični sklad delnič, NLB Skladi - Sklad evropskih delnič, NLB Skladi - Visoko rastoča gospodarstva, NLB Skladi - Naravni viri, NLB Skladi - Farmacija in zdravstvo, NLB Skladi - Visoka tehnologija, NLB Skladi - Jutna, srednja in vzhodna Evropa delniški in NLB Skladi - Zahodni Balkan delniški. Storitve trženja in prodaje investicijskih kuponov vzajemnih skladov opravljata na podlagi pooblastil družbe NLB Skladi d.d. in Banka Celje d.d. Podrobnejši podatki in informacije o vzajemnih skladih so vsebovani v prospektih vzajemnih skladov z vključenimi pravili upravljanja in v izvečkih prospektov vzajemnih skladov. Pred pristopom vlagatelja k pravilom upravljanja posameznega vzajemnega sklada morata družba NLB Skladi oziroma banka vlagatelju brezplačno izročiti izveček prospekta vzajemnega sklada, na njegovo zahtevo pa morata vlagatelju brezplačno izročiti tudi prospekt z vključenimi pravili upravljanja, zadnje objavljeno revidirano letno in polletno poročilo vzajemnega sklada. Gradiva o vzajemnih skladih so vlagateljem dostopna na sedežu družbe NLB Skladi na Trgu republike 3 v Ljubljani vsak delovni dan med 10. in 12. uro, na pooblaščenih vsaj desetih mestih banke med njihovim delovnim časom ter na spletni strani www.nlbkladi.si.
Vzajemni skladi družbe NLB Skladi niso bančna storitev in ne prinašajo zagotovila ali garantirane donosnosti. Tako naložbe v vzajemne sklade tudi niso vključene v sistem zagotovljenih vlog, ki velja za vloge fizičnih oseb in malih pravnih oseb na transakcijskih računih, hranilnih vlogah, denarnih depozitih in blagajniških zapisih oziroma potrdilih o depozitu, ki se glasio na ime, zbranih pri bankah in hranilnicah. Zaradi neugodnih gibanj tečajev vrednostnih papirjev in valut ostaja možnost, da vlagatelj med varčevanjem ne dobi povrnjenih vseh sredstev, ki jih je vložil v investicijske kupone vzajemnega sklada.
Zavarovalnica, ki sklepa zavarovanje: NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d., Ljubljana. **Zavarovanje tržijo** banke bančne mreže, ki nastopajo kot zavarovalni posredniki, ter za donose in izplačila ne jamčijo. **NLB Naložba Vita Mega** ni depozit in ni vključena v sistem zagotovljenih vlog. NLB Naložba Vita Mega je naložbeno življenjsko zavarovanje, pri katerem je donos v celoti odvisen od gibanja vrednosti enot premoženja vzajemnih skladov. Tveganje, da bi znesek izplačila naložbenega življenjskega zavarovanja lahko bil nižji od zneska vplačila v naložbeno življenjsko zavarovanje prevzema zavarovalec.

Krim

Marija Trušnovec

Ne, ne bo govora o polotoku ob Črnem morju, kjer so se februarja 1945 sestali veliki trije in odločali o bodoči svetovni ureditvi. 1107 m visoko goro (Črno goro iz časov koliščarjev) lahko opazujemo preko Barja, ko se peljemo z idrijske strani proti Ljubljani. Značilen je visok pretvornik na vrhu. Tudi čez naš Krim so šle preizkušnje spopadov med zadnjo svetovno apokalipso (Mokrška četa, Krinski partizanski odred), kasneje pa je bilo tod zaprto vojaško območje nekdanje države. Zdaj so možni prosti sprehodi in pohodi pa tudi planinski dom s svojimi skrbniki prijazno deluje.

»Samota jesenskih trav,« pravi. (Njegova mati je bila Idrijčanka, rojena Šinkovec.) Dvajsetleten se je napotil med partizane (Vojkova brigada). Boj s svojo veličino in tragiko je v njem razplamtel pesniški ogenj, – a tih in umirjen, drugačen od tedanjih soustvarjalcev, ponotranjen, živ do danes in bo živ še jutri, dokler bo trajal boj za človečnost. »Nekoga moraš imeti rad.« Ogibamo se cest, ubiramo bližnjice. Z majhne prižnice vidimo spodaj na drugi strani Podpeško jezero (znan je podpeški marmor). Na Planinici si okrepimo telo in privežemo dušo, se poslovimo od cerkvice

Iz znamenitega Nauportusa (Argonavti, Cankar, Močilnik) po obrobju Ljubljanskega barja skozi Verd (tu blizu so partizani napadli vlak in rešili internirance) mimo Bistre, nekdanjega kartuzijanskega samostana (od tod ime planote Menišija), danes imeniten Tehnični muzej Slovenije, do Borovnice. V lepo obnovljenem kraju še zdaj stoji v spomin in opomin del stebra nekdanjega železniškega viadukta v dveh nadstropjih. Dolg blizu 500 m in visok okoli 40 m je prečil dolino nad vasjo in ga je jugoslovanska vojska pred okupacijo poškodovala, ameriško letalstvo pa pred koncem vojne onesposobilo za promet.

Preserje nas prijazno sprejme – od tu je blizu do Pekla, malo dlje do Rakitne – in se vzpnemo do cerkvice sv. Ane iz okoli leta 1150. Svet koliščarjev in mostiščarjev je položen pod nami, tam daleč pa vršaci Kamniških, Julijcev ... Pravo prostranstvo za balonarje. A s svojimi zelenicami, potkami, večernimi in jutranjimi meglicami tudi raj za pesnike, kot je lirik Ivan Minatti.

z zvonikom »na preslico«. Tu izvemo, da ima Krim še sneg, kar se izkaže za resnično. Pot se hinavsko vzpenja, a dom nas dokaj obljuden toplo sprejme. Zunaj pa krog ožje domovine kot na dlani, da bi od prevzetosti

rjul, a drugače kot nekoč Kajuh: »Če hoče pesnik v teh dneh ostati pesnik, ne sme peti, ampak mora rjoveti.« Župančič pa: »Veš, poet, svoj dolg? ... Vem, o, vem svoj dolg ..., naj se mi grlo odpre, bom zavijal ko volk ...; vrh Možaklje bom stal, pesem svojo rjul, Blegoš jo bo čul, Krim odmev bo dal, v vse vetrove jo bom tresel, eden jo bo na Pohorje nesel.«

Gozd in strma pot sta ob povratku spremljala planinsko družino na drugo stran ozke soteske do Iškega Vintgarja. Ta spominja na našo Belo. Časa je bilo še dovolj, kajti z vrha smo pohiteli pred morebitnim »bliskanjem izza Mokrc« . Zato ne še domov, je še previsoko sonce in prevelik dan! Kam? V Črno vas k Plečnikovemu hramu svetega Mihaela. Mojster ga je zgradil pretežno z lastnimi sredstvi in s pomočjo svojih sorodnikov. Vse je posebno: vhod, zvonik, notranje luči in stopnice, položaj oltarja ... Posebna zgodba! Logarice oziroma močvirski tulipani so nas na posebnem rastišču razveselili s poslednjim cvetenjem na življenja bogatem barju. Zdi se, da novodobni »koliščarji« izkazujejo svojstven pogum oziroma drznost za gradnjo na morostu. Ostrorogi Jelen iz Jalnovih Bobrov verjetno zlepa ne bi srečal deklice Jezerne Rože, saj je vsa voda speljana v tla in dreva, ki ne pridejo več v poštev tako kot nekoč na Velikem jezeru med Ljubljano, Vrhniko in Igom.

Še to po Janezu Jalnu, ki je bil sicer Gorenjec, a je tod služboval kot duhovnik: koliščarji so živeli v mnogoženstvu. Neveste so kupovali ali ugrabljali, prvorojenec je postal gospodar. A to se je baje »dogajalo« 2000 in več let pred našim štetjem ljudstvu, ki je uporabljalo les, ki je ostal bobrom. Kaj pa nam izpričuje veliko leseno kolo, najdeno na barju in izdelano okoli leta 3200 pred našim štetjem? To pa je že druga zgodba.

Plesalke Plesnega kluba Idrija v rekordnem času do zavidanja vrednih rezultatov

Polona Šemrl

Znanje plesalcev Plesnega kluba Idrija smo lahko pred kratkim občudovali na zdaj že tradicionalni prireditvi Idrija pleše. Namen prve prireditve pred dvema letoma pa ni bil predstaviti, kaj so se plesalci naučili v enem letu, pač pa čim več ljudi navdušiti za to obliko rekreacije. Pred dvema letom se je namreč začela pisati zgodba o uspehu idrijskih plesalcev. Takrat se je skupina plesnih navdušencev prvič vprašala, zakaj učenja plesnih korakov ne bi ponudili širši množici. Ustanovili so Plesni klub, občina pa jim je odstopila prostore nekdanjega Mladinskega kluba, ki so več kot 15 let samevali in počasi propadali. »Klubovci«, kot začetnike novega obdobja plesa v Idriji imenuje predsednica omenjenega kluba Lidija Kleindienst, so pošteno zavihali rokave in se lotili dela. Da je bila odločitev prava, spodbuda na prvi prireditvi Idrija pleše pa očitno dovolj velika, priča nepričakovano množičen vpis na plesne ure. V štirinajst programov so vpisali 290 tečajnikov, z leti pa je ta številka rasla in se v letošnjem šolskem letu ustavila pri 315 tečajnikih.

Kot pravi Kleindienstova, si nihče ni mislil, da bodo v tako kratkem času dosegli takšen uspeh. Prireditve Idrija pleše v Modro dvorano privabi ogromno ljudi, kar dokazuje, da Idrija potrebuje tovrstno prireditev. Plesalci pa so že na samem začetku

pokazali, da so iz pravega testa in da se lahko uspešno postavijo ob bok plesalcem drugim slovenskih klubov, saj so se prebili skozi kvalifikacije in si zagotovili nastop na državnem prvenstvu. Od tu je šla pot le še navzgor. Pionirke Anika Bizjak, Neja Božič, Anja Carl, Hana Kodela, Sara Kogej in Sara Menart so namreč presenetile same sebe in si kar v dveh kategorijah – hip hopu in street show dancu – priplesale nastop na evropskem in svetovnem prvenstvu. Zaradi časovne bližine obeh svetovnih prvenstev so se s starši in mentorico odločili,

da letos dekleta sredi junija potujejo samo v Bremen na svetovno prvenstvo v hip hopu. Domov so se vrnile z novim odličnim rezultatom. Osvojile so namreč 15. do 20. mesto.

Priprave pred začetkom poletne sezone

Špela Hvalec

V prvih mesecih leta se misli idrijskih tenisačev že dobrih deset let usmerjajo na bližajočo se (pred)prvomajske priprave.

Tako je bilo tudi letos, ko se je kar 35 igralcev, starih od osem do sedemnajst let, odpravilo v Umag na petdnevne priprave pred prihajajočim poletnim delom tekmovalne sezone. Idrijskim tenisačem so se letos pridružile tudi tenisačice iz Litije, Medvoda in Sežane. Spremljalo pa jih je šest trenerjev, od katerih je eden skrbel za njihovo telesno vzdržljivost, moč, gibljivost, koordinacijo, ostali pa predvsem za teniško znanje.

Tokrat sicer vreme ni bilo najbolj naklonjeno igranju tenisa, tako da je bilo potrebno zaradi dežja marsikateri teniški trening nadomestiti s tekom, razteznimi vajami, vajami za moč in vzdržljivost ali pa z namakanjem v bazenu.

Kljub natrpanemu programu, ki je ob suhem vremenu vključeval dva teniška in dva kondicijska treninga dnevno, učenje taktike in teniških pravil, pa tudi kakšno predavanje in analiziranje igre profesionalnih igralcev, se je našel čas tudi za prijetno druženje, potep do centra mesta in seveda za tradicionalni družabni večer, na katerem vsaj z eno točko sodelujejo vsi udeleženci priprav – tako igralci kot trenerji, smeha pa seveda na račun vseh nikoli ne manjka.

Če je bil namen (dopolnjeno tehnično in taktično znanje, boljša fizična pripravljenost in posledično dvig tekmovalne »forme«) priprav dosežen, so tekmovalci lahko preverjali na teniških turnirjih vseh kategorij, ki jih v mesecu maju in junija nikakor ni manjkalo.

Ob tem se je potrebno zahvaliti tudi koncernu Kolektor, ki kot glavni sponzor Teniškega kluba Kolektor, tako kot ostale programe, ki potekajo v organizaciji idrijskega kluba, finančno podpre tudi izvedbo priprav tekmovalcev. Na ta način ne le omogoča normalno delovanje kluba, ampak prispeva tudi pomemben košček k mozaiku uspehov teniških igralcev tako na državnem kot tudi mednarodnem nivoju.

Junior Koper Open

Junior Koper Open, ki se je odvijal prvi teden v juniju, je turnir kategorije do 12 let najvišjega ranga, saj je vključen tudi v program evropske teniške zveze (Tennis

Europe) in je posledično tudi udeležba na njem mednarodna. Preko 70 tenisačev in 60 tenisačic iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Makedonije, Slovaške, Velike Britanije, Izraela, Rusije in Nemčije se je pomerilo v kategoriji posameznikov oz. posameznic, v ženskih, moških in mešanih parih. Izmed slovenskih klubov se prav Teniški klub Kolektor Idrija lahko pohvali z najštevilčnejšo ekipo in osvojenimi štirimi pokali.

V kvalifikacijah sta nastopila Matic Straus in Jakob Štucin, v glavnem delu turnirja pa so se jima pridružili še Julija Križaj, Neja Rant, Jerca Frelih in Simona Rejc, med tekmovalci pa Nik Krapež, Jernej Frelih in Rok Križaj.

Tekmovalkam se med posameznicami žal ni uspelo prebiti preko drugega kola, so pa zato bili uspešnejši fantje. Med posamezniki se je odlično odrezal Jernej Frelih z uvrstitvijo v četrtfinale, kjer ga je kljub vmesnem vodstvu in dobri igri premagal Tim Vidic. Še korak višje pa se je uspelo prebiti Roku Križaju, ki je v polfinalu šele po treh odigranih nizih čestital svojemu nasprotniku Maksu Tekavcu, ki je tudi prouvvrščen na državni lestvici.

Uspeh v kategoriji posameznikov so idrijski tenisači nadgradili še z uspehom v konkurenci dvojic, kjer je tekmovalo po 16 parov. Lastnika zmagovalnega pokala v kategoriji mešanih parov sta postala Simona Rejc in Rok Križaj. Simona pa se lahko skupaj s soigralko Ulo Pogorevčnik iz Slovenj Gradca pohvali tudi z osvojenim prvim mestom med ženskimi dvojicami. Tako se Idrijčani, kljub temu da so utrujeni od celotedenskega igranja in naveličani vsakodnevnih deževnih vložkov, vračajo iz Kopra zadovoljni in ponosni na svoje uvrstitve na mednarodnem turnirju.

Državno prvenstvo do 16 let

Prvi teden junija je bil posvečen tudi državnemu prvenstvu do 16 let, ki je potekalo v Ljubljani. Kljub pogostemu deževju je organizatorjem s pomočjo teniške dvorane le uspelo dokončati turnir in prvo

junijsko nedeljo razglasiti nove državne prve v tej kategoriji. Med dobitniki pokalov sta tudi dva igralca Teniškega kluba Kolektor Idrija.

S pokalom za drugo mesto in naslovom državnega podprvaka se lahko ponovno pohvali Boštjan Bolko. Dvig na najvišjo stopničko mu je žal z zmago v finalu preprečil Ankarčan Luka Gorjup, ki je na svojem zmagovalnem pohodu v nižjih kolih

premagal že drugega in tretjega nosilca. Med zmagovalci pa je tudi Nina Nagode, ki si je skupaj s soigralko Hano Umek iz Krškega priigrala naslov državne prvakinja med dvojicami. Nina tako s prvenstva do prvenstva potrjuje, da je vsekakor med najboljšimi igralkami dvojic v Sloveniji in upamo, da bo ta sloves razširala tudi preko državnih mej. Ninin uspeh med dvojicami je z uvrstitvijo v polfinale dopolnila tudi Marjanca Fortuna, ki se je borila skupaj z Ljubljankom Tejo Palandačič.

Lep mednarodni uspeh idrijskih šahistov

Silvo Kovač

V Bilčovsu na avstrijskem Koroškem je v odlični organizaciji Slovenske športne zveze Celovec potekal 45. mednarodni šahovski turnir obmejnih mest in krajev, na katerem je sodelovalo 12 štiričlanskih ekip iz Avstrije in Slovenije.

V borbo za prva mesta so se tokrat z odlično igro na črno-belih poljih vključili tudi šahisti šahovskega kluba Kolektor Idrija, ki so se enakopravno kosali z močnejšima ekipama Pirana in Nove Gorice. Po 11. krogih tekmovalja je zmagala ekipa Pirana s 37 točkami pred Novo Gorico in Kolektorjem Idrija, ki sta za zmagovalcem zaostali le za pol točke, kar potrjuje izenačenost in kvaliteto prvih treh ekip.

Na četrtem mestu je bila ekipa Izole, ki pa je za zmagovalno trojko zaostala kar za 11,5 točk.

V ekipi Kolektor Idrija so bili med nagrajenci na posameznih šahovnicah: na prvi šahovnici je bil Matej Ušeničnik z 9,5 točkami na drugem mestu, drugi rezultat je dosegel tudi Boris Mitrovič na drugi šahovnici, Boštjan More je bil na tretji šahovnici na 4. mestu, medtem ko je bil Silvo Kovač z 10 točkami najboljši na četrty šahovnici.

Lep mednarodni uspeh tako potrjuje dobro delo idrijskih šahistov.

S 45. mednarodnim šahovskim turnirjem na avstrijskem Koroškem je bilo zaključeno

skoraj polstoletno druženje šahistov sosednjih držav, ki se je začelo v Bovcu avgusta leta 1963. Vendar so se šahisti ob slovesu dogovorili, da bodo podobna srečanja in turnirji tudi v bodoče združevali ljubitelje šahovske igre.

Veteranski turnir v namiznem tenisu

V novi gimnazijski telovadnici je območni sindikat SKEI Idrija – Cerkno sredi maja pripravil 1. veteranski turnir v namiznem tenisu. Nastopilo je 27 igralcev iz

Kanala, Nove Gorice, Postojne, Šempasa, Šentjošta, Vrhnike, Žiri in domačini, gostitelji. Med posamezniki je slavil Iztok Nadoh iz Postojne, med dvojicami pa Darko Makovec (Žiri) in Julij Jug (Nova Gorica). Praktične nagrade sta prispevala koncern Kolektor in Bar 3x3 iz Idrije, zaključek tekmovanja pa so udeležencem pripravili v Gostilni pri Zagodu.

3. teku Gore nad Idrijo vreme naklonjeno

Mateja Petrič

Kljub pretežno deževnemu juniju je sonce vedelo, da mora v nedeljo 15. junija posijati na Gorah, kjer smo gostili tretjo tekmo Pokala Slovenije v gorskih tekih, ki je bila hkrati izbirna tekma za sestavo slovenske reprezentance za nastop na bližnjem evropskem prvenstvu, štela pa je tudi za pokal Primorskih novic. Pred mlado ekipo organizatorja, Športnim društvom AKTIV Gore-Dole nad Idrijo, je bila tako ponovno zelo odgovorna naloga – dobro izpeljati tekmo državnega nivoja.

Preko 150 najboljših slovenskih gorskih tekačev se je pomerilo na razgibani, letos tudi zelo razmočeni, krožni progi, ki se po začetnem spustu dvigne v strm klanec. Da blatna polaga najboljšim ni predstavljala ovir, ampak jim je najbrž še bolj pognala adrenalina po žilah, kažejo dobri rezultati, saj so bili na skoraj vseh progah (od 1,1 km pri najmlajših do 9,8 km pri starejših tekmovalcih) postavljeni novi najboljši časi. Brat in sestra – Mitja in Mateja Kosovelj – sta dokazala, da sta ta trenutek najboljša slovenska gorska tekača, saj sta si, Mitja med člani, Mateja pa med članicami, pritekla že tretji letošnji zmagi v slovenskem pokalu. Kljub zahtevnim razmeram na progi sta bila tako v moški kot tudi v ženski absolutni konkurenci izboljšana lanska rekorda, ki sedaj znašata 44:09 za 3 kroge pri moških (9,8 km/810 m spustov in vzponov) ter 35:11 pri ženskah, ki so morale preteči krog manj kot moški (6,6 km/540 spustov in vzponov).

➤ Najboljši slovenski gorski tekač Mitja Kosovelj in najhitrejša domačina Tibor Golob Mrak in Kristjan Ipavec

Med mladimi perspektivnimi gorskimi tekači, ki bodo tudi potovali na evropsko prvenstvo, sta bila najhitrejša Sara Lavrič med mladinkami in Gašper Bregar med mladinci. Da pa se za prihodnost gorskega teka v Sloveniji ni treba bati, nam je dokazalo 50 dečkov in deklic, ki so se hrabro spoprijeli z malimi krogi.

Lepo vreme, večje število tekmovalcev, novi rekordi prog in pohvale udeležencev ter predstavnikov Atletske zveze Slovenije nam dajejo zagon, da se bomo naslednje leto spet potrudili ter skušali Tek Gore nad Idrijo narediti še bolj prepoznavnega. Zavedamo pa se, da nam vse to ne bi uspelo brez podpore sponzorjev in donatorjev ter vseh drugih, ki so kakor-koli pripomogli k izvedbi letošnjega teka.

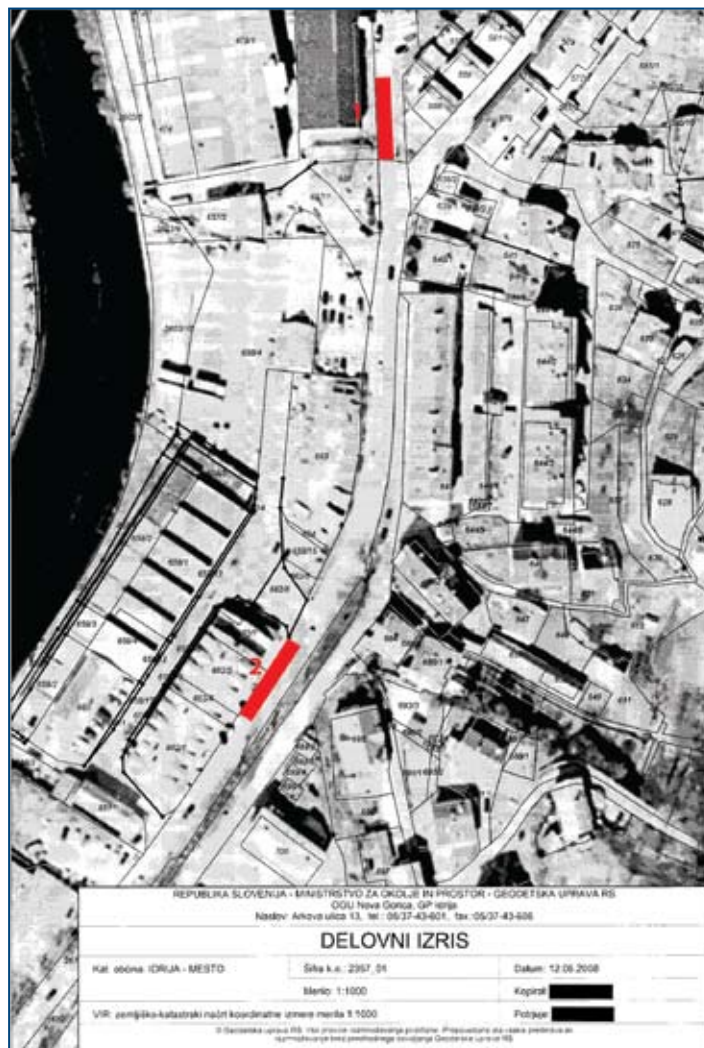

 Davčna številka

Izžrebali bomo tri nagrajence, ki bodo prejeli praktične nagrade

Da je parkiranje avtomobilov v slovenskih mestih velik problem, ni treba posebej poudarjati. Da Ljubljana ni nobena izjema, vemo vsi, ki vsak dan iščemo prostor za svojega jeklenega konjička. In, ker ga ni, puščamo vozila povsod, na zelenicah, na pločnikih in celo na cestah. Zato občinski komunalni redarji res ni težko na vetrobranska stekla nalepiti dnevne »porcije« obvestil. Na žalost pa to ponekod počne nedosledno. Tako se je zgodilo na Brusovšah. V Arkovi ulici, to je na občinski cesti (glej katastrski izpis), je obvestila o napačnem parkiranju nalepila samo na vozila, ki so bila sicer parkirana na občinski cesti, vendar ta poteka prek parcele, ki je v lasti države, natančneje Rudnika živega srebra v zapiranju. In če je že to storila, sicer samo na njenem

najožjem delu, potem bi morala nalepiti obvestilo pravsem, saj so vsi parkirali na parceli, na kateri velja isti prometni režim. Avtomobili na spornem delu Arkove ulice niso zavzemali nič manj prostora kot v isti ulici, na številki 13, vendar tam obvestil o nepravilnem parkiranju niti tisti dan ne kdaj prej ni bilo. Zakaj, se sprašujemo, sploh, če verjamemo očividcem, ki so občinsko komunalno redarstvo videli pred tem večkrat na ogledih svojih žrtev, ki si jih je privoščila na deževni dan, ko očitno nobenemu ni bilo do tega, da bi stal zunaj. Do njih pa je morala prav mimo Arkove 13.

Krokodil v jezeru kanomeljskih klavž

Če v danem trenutku pri roki nimate okrasnega lončka

BRUS

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

BRUS TRANSPORT

BRUS d. o. o. Godovič 154, 5275 Godovič

Tel.: (05) 37 25 200, Fax: (05) 37 25 201

E-mail: info@brus.si, URL: www.brus.si